

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Kovas - March 24, 1983 Nr.12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

STRATEGIJA IR GINKLAI

Ginčai dėl JAV apsiginklavimo

Vytautas Meškauskas

Kongresui ruošintis pradėti svarstyti prezidento Reagano pasiūlytą krašto apsaugos biudžetą, spaudoje ir TV pasigirdo apie jį įvairiausių nuomonių. Aplamai imant, beveik visi sutinka, kad JAV turi atjauninti ir papildyti savo arsenalą sovietų grėsmės akivaizdoje. Daugiausia ginčijamasi kaip ir kokia sparta. Paskutiniui laikui pasigirdo balsų ir iš esmės pritariančių Reagano planui, kad krašto ūkis reikalauja jį sulėtinti taip, kad krašto apsaugos reikalams kasmet būtų išleidžiama ne 7% visų tautos pajamų, bet tik 5%. Administracija ir jos šalininkai į tai atkerta, kad pagreitinimas ginklavinimasis galų gale mažiau apsieina, negu ištėstas, lėtas, nes sumažina paskirų ginklų vienetų kainą.

Kitas ginčo objektas yra Amerikoje gaminamų ginklų labai aukšta kaina. Rasi, galima būtų patenkinti pigesniais, kautynėse jau išbandytais ginklais, o ne ieškoti naujų, daugiau komplikuočių ir užtat brangesnių. Prikišama ir susiklojusiai JAV karinių pajėgų sistemai, kuri toleruoja tris visai atskiras tarnybų rūšis, bevystančiais sau visai atskirus ginklus. Kodėl, pavyzdžiui, marinai - kurie veikia kartu su laivynu - turėtų turėti kitokių ginklų negu armija? Pelną sau siekia privatūs kontraktoriai, kuriuos įkinkoma į ginklų išvystymo darbą, užsiprašo ir dažnai daugiau gauna už savo talką, negu iš tikro jiems priklausytų.

Pagaliau kritikai pasigenda JAV strategijos sampratos,

pagal kurią turėtų rikiuotis ir užsakomi ginklai. Čia įdomu pastebėti, kad tik 10% visų numatytų kariniams reikalingams lėšų yra susiję su savo krašto gynyba, kiti eina JAV ir jos sąjungininkių interesų apgynimui kitose pasaulio dalyse ir svetimuose kraštuose.

Didžiausią kliūtį strateginiam galvojimui sudaro JAV nusistatymas tik gintis, paliekant iniciatyvą sovietams pradėti karą, kada jiems tai apsimokės, ar bus kitais sumetimais reikalinga. Dėl to JAV negali pasakyti, kaip to reikalauja kai kurie Reagano kariuomenės biudžeto kritikai, kad JAV būtina gins, sakykim, V. Europą, Persijos ilanką ir Japoniją, kitus kraštus paliekant daugiau ar mažiau Dievo valiai, ar ... Maskvos užmačioms. Iš tikro tokia atskirų kraštų vertės JAV-bėms klasifikacija gali paskatinti sovietus ten daugiau kreipti savo dėmesį. Kad to išvengus, reikia ruošti priešą atremti bet kur, ypač nenorint panaudoti strateginių atominių ginklų, o tai kaštuoja daug lėšų. Be to, sovietai - kaip žemyno valstybė - turi parankesnę transportaciją, negu jūra naudojantis. Suardytą geležinkelį lengviau pataisyti, negu pakeisti paskandintą laivą.

Dažnai kariniai sumetimai turi nusileisti politiniams - pvz. V. Vokietija norėtų, kad NATO ruoštųsi apginti jos rytinę sieną, neisleidžiant per gilias priešo, nes jos teritorija labai siaura. Tai reikalauja stambias karines jėgas laikyti netoli jos rytų sienos ir plačiai išsklaidžius, nes negali žinoti kur priešas puls.

Politiniai reikalaujamas nejudrus gynimasis, žinoma, yra pats sunkiausias. Už tat dabar galvojama apie naują 'Air land battle' operacinę strategiją, pagal kurią kariuomenės daliniai, glaudžiai bendra-

(Nukelta į 2 psl.)

daugiau detalių apie gaisrus Australijoje. Jos viena dukra su šeima gyvena Adelaidės kalnų papėdėje. Esą Aušrelė buvusi "viską" kiek tilpo į mašiną pasikrovusi ir laukė kada pasitraukti, paliekant Petrą (vyrą) ginti namus nuo ugnies bet nereikėję ... vėjas pasisuko ... Antroji dukra gyvenanti minėtos Meceodon (prie Melbourne) artumoje. Ji buvusi net du kartu evakavusi savo namus ir savo jėgomis ... Macedon rajonas degęs du kartu. Pirmą kartą gaisrą sukėlė du vyrai, atvirame lauke kažką "šveicavę" ir nuo jų kilusios kibirkštys uždegusios krūmus ... Antrą kartą atsinaujino pirmasis gaisras ir nugalėjo kitą pusę kalno ... Trečias gaisras buvęs kitoje pusėje Melbourne. Jame sudegė 12 savanorių gaisro gesintojų! Tai suprantama, žinant Australijos vasaros temperatūrą tarp 36-40 laips. C., plus vėją lekiantį apie 200 klm. į valandą.

Šios vasaros gaisrai padarė didelius nuostolius Australijai, ypač Viktorijos ir Pietų Australijos valstijoms. Skaičiuojama nuostoliai siekia daugiau šimto milijonų austr. dolerių! Paskelbta rinkliava esą iki šiol davusi apie pusantro milijono dolerių. Lietuviai Adelaidėje per vasario 16 d. minėjimą surinko nukentėjusių fondui ir įteikė per Adelaidės burmistrą \$1050.

Dvi Lietuvos reprezentantės: gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir vicekonsulė Marija Kriauchūnienė. P. Malėtos nuotr.

Džiaugsmingai sutikta vicekonsulė Marija Kriauchūnienė

Kaip jau spaudoje buvo rašyta, Chicagos generalinis konsulas praturtėjo naują pajėgą - vicekonsulės titulu Marija Kriauchūnienė.

Susipažinimas su naująja vicekonsule Marija-Birutė Kriauchūnienė įvyko š. m. kovo 11 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Ši pobūvis suruošė Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubas, pirmininkaujamas Matildės Marcinkienės. Nors buvo penktadienio vakaras ir dirbantiems nelabai patogus laikas, bet žmonių prisirinko pilnutėlė salė, o vėlyvesnieji net negalėjo patekti.

Pobūvį atidarė ir abi konsules bei susirinkusius svečius pasveikino pirm. Matilda Marcinkienė. Sugiedota Ilgiausių metų ir išlenkta šampano taurės.

Po vakariinės tolimesnės programą vedė BALFo centro valdybos pirm. Marija Rudienė. Solistė Margarita Momkienė, akompanuojant muzikui Dariui Lapinskiui, padainavo keletą dainų. Susirinkusieji labai šiltai priėmė solistę ir nuoširdžiai paplojo, o rengėjos apdovanojo gėlių puokšte.

Po ilgesnės pertraukos (ilgesnį laiką sirgo), pirmą

kartą visuomenei pasirodė ir pati generalinė konsulė Juzė Daužvardienė. Susirinkusieji atsistojo ir plodami sutiko mylimą ir gerbiama savo šalies reprezentantę. Gen. konsulė Juzė Daužvardienė šiltai ir nuoširdžiai kalbėjo apie savo naująją bendradarbę ir pagelbininkę Mariją Kriauchūnienę. Iš jos kalbos patyrėme, kad vicekonsulė nėra naujokė konsulato darbe, bet ilgąmetė, nematoma talkininkė. Dar gyvam esant gen. konsului dr. Petrui Daužvardžiui, Marija Kriauchūnienė buvo įsijungusi į konsulato darbą ir lietuvių reprezentuodavo ypač kultūriniuose renginiuose. Gen. konsulė džiaugėsi naująja bendradarbe ir jos greitu patvirtinimu valstybės departamente, tuo pabrėžiant Lietuvos valstybės inkorporavimo nepripažinimą.

Po gen. konsulės P. Daužvardienės kalbos sveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vardu - A. Juodvalkis, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto - V. Mažeika, Amerikos Lietuvių Tarybos - dr. L. Kriaučiūnas, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos - M. Valiukėnas, Savanorių Kūrėjų sąjungos - J. Tamulis, JAV LB Krašto valdybos ir tarybos prezidiumo - B. Jasaitienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje - J. Mileriūtė ir (nenugirsta pavardė), Protestantų Tarybos - dr. A. Trakienė, Lietuvos Vyčių - A. Brazis, Lietuvos Skautų sąjungos - D. Eidukienė, asistuojama A. Izokaitienės ir J. Lass, Chicagos skautų tuntai - Aušros Vartų, Kernavės ir Nerijos įteikė dovaną, Lietuvių Fondo - M. Remienė,

(Nukelta į 4 psl.)

Dalis svečių vicekonsulės Marijos Kriauchūnienės sutiktuvėse, kovo 11 d. L. T. Namuose. P. Malėtos nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NAUDINGAS IR ĮSIDĖMĖTINAS IŠSIPLEPĖJIMAS

Gyvenime kartais atsitinka ir netikėtumų. Vienas tokių įvyko per paskutinius JAV Bendruomenės tarybos rinkimus, kada dėl vienokių ar kitokių priežasčių į naująją tarybą atėjo arti pusės naujų žmonių, neužkietėjusių vadovaujančios grupės rėmėjų. Jų išrinkta naujoji valdyba, kurios pajėgumui ir savarankiškumui pasireikšti praėjo dar per maža laiko, savo paskelbtose veiklos gairėse driso užsiangažuoti, jog 'JAV LB KV siekia bendro visų veiksmų bei organizacijų darnaus darbo, tolerancijos, lojalumo ir kitus kviečia laikytis tų pačių principų'. Nuosekliai galvojant išeitu, kad tas kvietimas į darnų visų veiksmų bendradarbiavimą taikomas ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybai, viešnios teisėmis laikinai įsikūrusios JAV LV KV sodyboje.

Dėl tokios 'herezijos' eiti į atvirą konfliktą su savo gaires viešai deklaravusia Krašto Valdyba PLB pirmininkui, matyt, atrodė per daug rizikinga, gi - po tiek metų vykdytos ardyimo ir skaldymo akcijos - nereaguoti irgi nepatogu. Greičiausiai dėl to pasirodė šaudymą iš ateinančio PLB seimo patrankų, V. Kamantas sulipdė straipsnį 'Turėsime pasisakyti', kurį Pasaulio lietuvių red. B. Nainys atspaudė š.m. vasario mėn. laidos 1-2 psl., greta vedamojo. Tiesa, Vytautas Kamantas pasirašė pavarde be oficialaus titulo - reikale galėtų aiškintis, jog tai privati nuomonė - bet tas esmės nekeičia (šiuo krašte įprasta, kad mažo miestelio šerifas pro vienas duris įstumia būstinės areštuotą vairuotoją, o pro kitas duris įeina jau kaip teisėjas busmės paskirti). Ir dėl straipsnyje išdėstytų teigimų ilgai nedelsdama turėtų pasisakyti visa PLB valdyba.

Savo straipsnyje V.K. rašo: 'VI-sis PLB seimas turės aiškiai pasisakyti dėl tolimesnės mūsų laisvės kovos bei politinės veiklos krypties, nes kol tautos kamienas yra pavergtas ir Lietuvos valstybės suverenumo vykdymas sustabdytas, jis, Seimas, tik vienas reiškia lietuvių tautos ryžtą būti laisvai bei nepriklausomai ir rūpinasi aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvės darbe. Tik demokratišku būdu rinktieji pasau-

liu lietuvių atstovai gali kalbėti visos lietuvių išeivijos vardu, bet ne atskirų grupių ar partijų paskirti arba patys save pasiskyrę keli diktatoriški žmonės su nesikeičiančiais 'mandatais'. PLB seimas yra vienintelė pasaulio lietuvių aukščiausia institucija, atstovaujanti visiems lietuviams'.

Malonu kai kam gyventi iliuzijomis, savo kliaudžių nematyti ir kalbėti apie tai, ko pačiam daugiausia trūksta: vokiečiui apie maistą, rusui apie kultūrą, o V. Kamantui apie demokratinį rinkimus. Demokratiniai šūkliai pasidare mados reikalas, po pastarojo karo dingus diktatūros blizgučiams. Juk ir rusų pavergtos tautos oficialiai skelbiamos 'liaudies demokratijos respublikomis', nors jose vakarietiška demokratiška dvasia nė šnipšt nerasi. Arba sovietiniai rinkimai - kur iš anksto žinomas balsuotojų procentas ir išrenkama tiek asmenų, kiek išstatyta kandidatų - gal V.K. ir jie demokratiški, bet galvojančiam žmogui tikrai ne. O kiek jau demokratiškai sudaryti būdavo PLB seimai, kada juose su balsavimo teise dalyvaudavo asmens ir nerinkti, bet paskirti. Dar gražiau, kada užjūriuose paskirtų atstovų vietoje - jiems negalint atvykti - valdančioji grupė paskirdavo saviškius čiabūvius, kad tik būtų sudaryta paklusni dauguma! Ar šį kartą bus kitaip? Iš tikrųjų reikia turėti geras akis, kad galėtumei girtis, jog tik vienintelė tavo grupė - ne kas kitas! - turi teisę 'atstovauti visiems lietuviams' kada absoliutinė dauguma pasisakė prieš savo nedalyvavimu balsavimuose. Tad kas tie 'diktatoriški žmonės'?

Straipsnyje išskaičiuojamos visos kvalifikacijos seimo atstovų, kurie suvažiavę - ir belaktydami iš vieno renginio į kitą - darys sprendimus. Bet čia pat išlenda yla iš maišo, nes sekančioje pastraipoje isakmiai nurodoma, kaip tas seimas turės pasisakyti: ne ar, bet 'kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeima yra vienintelė jungtis, kuri ne tik rūpinasi, bet ir derina pasaulio lietuvių švietimo, tautinės kultūros, socialinę, šalpinę, ekonominę ir politinę veiklą. Lietuviškos organizacijos bei veiksniai yra PLB šeimos dalis

IŠ TAMSOS Į ŠVIESĄ

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande Vasario 16 minėjime, tos mokyklos abiturientas Vincas Staniskis skaitė savo rašinį, kurį čia spausdiname, džiaugdamiesi mūsų jaunųjų kūryba.

1795 metais Lietuva ir Lenkija buvo paskutinį kartą padalintos. Šiuos kraštus pasidalino Rusija, Prūsija ir Austrija. Beveik visa Lietuva atiteko Rusijai. Lietuvoje prasidėjo tamsus laikotarpis. Apie 1830 metus Europoje prasidėjo laisvės judėjimas. Jis pasiekė ir Lietuvą. 1831 metais Lietuvos bajorai ir valstiečiai sukilo prieš rusus. Šiame sukilime pasižymėjo Emilija Platerytė, garsi tėvynės gynėja. Tačiau sukilėlių tarpe nebuvo vienybės, ir rusai juos sumušė. Lietuviai buvo žiauriai baudžiami už šį sukilimą.

1863 metais lietuviai ant-
rą kartą sukilo prieš rusus. Sukilėliai rinkosi miškuose ir puldinėjo rusus. Rusų valdžia į Vilnių atsiuntė naują generalgubernatorių Mykolą Muravjovą malšinti sukilėlių. Muravjovas - Vilniaus aikštėje pastatė kar-
tuves ir ten korė sukilėlius. Šiuo būdu jis įsigijo pavardę "korikas". Sukilimas baigėsi nelaimingai, ir rusų valdžia dar labiau spaudė kraštą. Valdžia uždare visas parapines ir vienuolynų mokyklas, varžė katalikų Bažnyčios veiklą.

Po antro sukilimo rusų valdžia 1864 m. uždraudė spaudą lotynų raidėmis. Šis draudimas yra negirdėtas dalykas visoje Europos istorijoje. Rusai šiuo būdu stengiasi pavergtas tautas rusinti. Vietoje lotyniško raidyno buvo įvesta rusiška "graždanka". Mokykloms skirti elementoriai,

nes jų nariai per savo kraštų Benruomenes yra Lietuvių Bendruomenės nariai. Stai kur kreipiamas būsimasis seimas!

Pasaulio lietuvių redaktoriui atliko labai naudingą paslaugą: jis leido žmogui išsiplepti. Tuo pačiu dabar jau galima suprasti, kodėl prieš ketveris metus ALTS seime Chicagoje tuometinis PLB p-kas ne tiek sveikino, kiek mokė ir drausmino tautininkus - tarytum 'lietuviškų organizacijų bei veiksmų šeimos galva' - kaip gal nebūtų sau leides nė prez. A. Smetona. Arba - kodėl po keletos mėnesių jo 'ambasadorius' panašiai terorizavo Vliko valdybos narius ir tiems atitinkamai reagavus kaip niekada išiliepsnojo vad. veiksmų trintis.

Būsimasis PLB seimas padarytų tiksliausią sprendimą, jei dėl taikingo sugyvenimo PLB valdyba iš JAV išskeltų kur nors kitur, kad ir į užjūrio Australiją.

mokykliniai vadovėliai, maldaknygės bei giesmynai buvo spausdinami rusiškoms raidėms. Lietuviai neapkentė rusiškoms raidėms spausdintų knygų ir jas laikė bedieviškomis.

Lietuviai nepirko ir neskaitytė rusiškų "graždankų" ir turėjo pasirūpinti knygų lotynų raidėmis. Lietuviškos knygos buvo spausdinamos Vokietijos valdomoje Mažojoje Lietuvoje, kur rusų cenzūra negalėjo persekioti. Ši slapta knygų leidimo darbą pradėjo vyskupas Motiejus Valančius. Valančius lietuviškas knygas spausdino Tilžėje ir Ragainėje. Čia Valančius išspausdino savo knygeles, nukreiptas prieš rusų valdžią. Šiose knygose Valančius išdėstė, kodėl ir kaip priešintis rusų valdžiai.

Gabenimas Mažojoje Lietuvoje išspausdintų knygų į Didžiąją Lietuvą buvo sunkus ir pavojingas darbas. Rusijos-Vokietijos siena buvo sargybos saugojama, ir žmonės, kurie kny-

gas nešė per šią sieną, rizikavo kalėjimu, ištėmimu, o dažnai ir gyvybe. Tačiau knygnešiai nebijojo ir vis dėlto rizikavo. Pirmuosius knygnešius suorganizavo vyskupas Valančius. Organizuo-
tų knygnešių skaičius greitai plėtėsi ir apėmė visą Lietuvą. Žymiausias knygnešių organizatorius ir knygų platintojas buvo Jurgis Bielinis.

Spaudos draudimo metu Lietuvoje pasirodė ne tik draudžiamos knygos, bet ir draudžiamieji laikraščiai. Vienas iš jų buvo "Aušra". Šis laikraštis pasirodė 1883 metais ir buvo spausdinamas iki 1886 metų. "Aušros" sumanytojas ir pirmasis redaktorius buvo daktaras Jonas Basanavičius. "Aušra" suvaidino didelį vaidmenį lietuvių gyvenime. Šio laikraščio tikslas buvo parodyti lietuviams, kas jie buvo praeityje, kaip gyvena dabar (spaudos draudimo laikotarpyje) ir

(Nukelta į 4 psl.)

BEVALGANT atsiran-
da apetitas - sako sena lietuvių patarlė. Ir atrodo, kad spalvinga ir tiesi tautos išmintis vis tebėra taikli ir čia, nepaisant nuotolio nei laiko skirties.

LB beplečiant savo 'itakos sferą', jau seniai svarstyklės be atodairos dirba viršvalandžius, beiėskant svariiausio tautos atstovo ir per daug nesismulkinant dėl visų kitų 'mažumų'. S. m. vasario mėn. Pasaulio Lietuvoje V. Kamanto pareiškimas, kad PLB seimas yra '... vienintelė ... aukščiausia institucija ... visiems lietuviams ...' (aišku, išryškinus kitų menkavertystę ir teisių stoka), įkrenta kaip 'spirgas į košę' jų pačių bliūde. Ir čirškia dar! Nepaisant to, kad bendru labu kalbėdamas tik savo partijos bliūdą apkabinęs laiko ...

Gaila. Gaila labai, nes gi pati LB kūrimosi stadijoje turėjo labai aiškia paskirtį bendro tikslo siekyje. Bet ... bevalgant atsiran-
da apetitas ... ir - vietoje ieškojus darnos padedant vieni kitiems - vis aštriau pristatomas privilegijuotumo klausimas. Liūdniausia, kad iš šalies tai teatrodo bemaž pamėgdžiojimu karūnavimosi margarino reklamoje.

Būtų taip paprasta, jei - vietoje dalinimos portfeliais ir garbingais titulais -

būtų daugiau kreipiama dėmesio įtraukimui darban kiekvieno pajėgaus lietuvių, ten kur jis ar ji galėtų geriausiai pasireikšti. Jei atliekamam darbui būtų duotas pripažinimas nežiūrint priklausomumo etiketės, ar akių spalvos.

Niekas negali - nesiekia - ma to ir čia - paneigti LB inaišo išeivijos gyvenime, tačiau tai nepateisina jų neigimo kitiems tos pačios teisės.

Jei visa energija, kuri yra išeikvojama tušties asmeniškumų ir 'viršišku-
mo' reikalams, būtų nukreipta į konkrečius projektus, nereikėtų mums dejuoti dėl laiko ir talkos stokos. Dar daugiau! Eliminavus paralelizmą ir nepateisinamą konkuravimą savo tarpe, tikrai būtų galima sudaryti sistematingai išdirbtą BENDRO DARBO planą, paliekant pakankamai vietos asmeninei iniciatyvai bei organizaciniam judėjimui.

Kova už savo tėvynės laisvę ipareigoja kiekvieną mūsų bendram darbui. Tačiau, gyvendami laisvame krašte, kiekvienas mūsų turime teisę pasirinkti sau apraiškos formą. Ir niekas neturi teisės užmesti mums savo pažiūrų, ar kalbėti mūsų vardu be sutikimo. Nesvarbu kokių vardu besivadintu, kaip gausi bebūtų - ribota grupė negali kalbėti visų vardu.

Ironiška, kad sakdami kovoją už pavergtųjų laisvę, mėginame (nesamoningai?) užgniaužti vieni kitus. Ir kokios bebūtų VK intencijos, jo karališkas pareiškimas bendro darbo fone teprimena ant žalio lapo prūde besisupančią varlytę, kuri pučiasi prieš jautį ...

Ego

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NAUDINGAS IR ĮSIDĖMĖTINAS
IŠSIPLEPĖJIMAS

Gyvenime kartais atsitinka ir netikėtumų. Vienas tokių įvyko per paskutinius JAV Bendruomenės tarybos rinkimus, kada dėl vienokių ar kitokių priežasčių į naująją tarybą atėjo arti pusės naujų žmonių, neužkietėjusių vadovaujančios grupės rėmėjų. Jų išrinkta naujoji valdyba, kurios pajėgumui ir savarankiškumui pasireikšti praėjo dar per mažą laiką, savo paskelbtose veiklos gairėse drįso užsiangažuoti, jog JAV LB KV siekia bendro visų veiksmų bei organizacijų darnaus darbo, tolerancijos, lojalumo ir kitus kviečia laikytis tų pačių principų. Nuosekliai galvojant išeitų, kad tas kvietimas į darnų visų veiksmų bendradarbiavimą taikomas ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybai, viešnios teisėmis laikinai įsikūrusios JAV LV KV sodyboje.

Dėl tokios 'herezijos' eiti į atvirą konfliktą su savo gaires viešai deklaravusia Krašto Valdyba PLB pirmininkui, matyt, atrodė per daug rizikinga, gi - po tiek metų vykdytos ardyimo ir skaldymo akcijos - ne-reaguoti irgi nepatogu. Greičiausiai dėl to pasirinkęs šaudymą iš ateinančio PLB seimo patrankų, V. Kamantas sulipdė straipsnį 'Turėsim pasisakyti', kurį Pasaulio lietuvių red. B. Nainys atspaudė š.m. vasario mėn. laidos 1-2 psl., greta vedamojo. Tiesa, Vytautas Kamantas pasirašė pavardę be oficialaus titulo - reikale galėtų aiškintis, jog tai privati nuomonė - bet tas esmės nekeičia (šiam krašte įprasta, kad mažo miestelio še rifas pro vienas duris įstumia būstinės areštuotą vairuotoją, o pro kitas duris įeina jau kaip teisėjas busmės paskirti). Ir dėl straipsnyje išdėstytų teigimų ilgai nedelsdama turėtų pasisakyti visa PLB valdyba.

Savo straipsnyje V.K. rašo: 'VI-sis PLB seimas turės aiškiai pasisakyti dėl tolimesnės mūsų laisvės kovos bei politinės veiklos krypties, nes kol tautos kamienas yra pavergtas ir Lietuvos valstybės suverenumo vykdymas sustabdytas, jis, Seimas, tik vienas reiškia lietuvių tautos ryžtą būti laisvai bei nepriklausomai ir rūpinasi aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvės darbe. Tikiu demokratišku būdu rinktieji pasau-

lio lietuvių atstovai gali kalbėti visos lietuvių išeivijos vardu, bet ne atskirų grupių ar partijų paskirti arba patys save pasiskyrę keli diktatoriški žmonės su nesikeičiančiais 'mandatais'. PLB seimas yra vienintelė pasaulio lietuvių aukščiausia institucija, atstovaujanti visiems lietuviams'.

Malonu kai kam gyventi iliuzijomis, savo kliaudžių nematyti ir kalbėti apie tai, ko pačiam daugiausia trūksta: vokiečiui apie maistą, rusui apie kultūrą, o V. Kamantui apie demokratinį rinkimus. Demokratiniai šūkių pasidarymas mados reikalas, po pastarojo karo dingus diktatūros blizgučiams. Juk ir rusų pavergtos tautos oficialiai skelbiamos 'liaudies demokratijos respublikomis', nors jose vakarietiški demokratiškos dvasios nė šnipšt nerasi. Arba sovietiniai rinkimai - kur iš anksto žinomas balsuotojų procentas ir išrenkama tiek asmenų, kiek išstatyta kandidatų - gal V.K. ir jie demokratiški, bet galvojančiam žmogui tikrai ne. O kiek jau demokratiškai sudaryti būdavo PLB seimai, kada juose su balsavimo teise dalyvaudavo asmens ir nerinkti, bet paskirti. Dar gražiau, kada užjūriuose paskirtų atstovų vietoje - jiems negalint atvykti - valdančioji grupė paskirdavo saviškius čiabūvius, kad tik būtų sudaryta paklusni dauguma! Ar ši kartą bus kitaip? Iš tikrųjų reikia turėti geras akis, kad galėtumei girtis, jog tik vienintelė tavo grupė - ne kas kitas! - teturi teisę 'atstovauti visiems lietuviams' kada absoliutinė dauguma pasisakė prieš savo nedalyvavimu balsavimuose. Tad kas tie 'diktatoriški žmonės'?

Straipsnyje išskaičiuojamos visos kvalifikacijos seimo atstovų, kurie suvažiavę - ir belaktydami iš vieno renginio į kitą - darys sprendimus. Bet čia pat išlenda yla iš maišo, nes sekančioje pastraipoje įsakmiai nurodoma, kaip tas seimas turės pasisakyti: ne ar, bet 'kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeima yra vienintelė jungtis, kuri ne tik rūpinasi, bet ir derina pasaulio lietuvių švietimo, tautinės kultūros, socialinę, šalpinę, ekonominę ir politinę veiklą. Lietuviškos organizacijos bei veiksniai yra PLB šeimos dalis

IŠ TAMSOS Į ŠVIESĄ

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande Vasario 16 minėjime, tos mokyklos abiturientas Vincas Staniskis skaitė savo rašinį, kurį čia spausdiname, džiaugdamiesi mūsų jaunųjų kūryba.

1795 metais Lietuva ir Lenkija buvo paskutinį kartą padalintos. Šiuos kraštus pasidalino Rusija, Prūsija ir Austrija. Beveik visa Lietuva atiteko Rusijai. Lietuvoje prasidėjo tamsus laikotarpis. Apie 1830 metus Europoje prasidėjo laisvės judėjimas. Jis pasiekė ir Lietuvą. 1831 metais Lietuvos bajorai ir valstiečiai sukilo prieš rusus. Šiame sukilime pasižymėjo Emilija Platerytė, garsi tėvynės gynėja. Tačiau sukilėlių tarpe nebuvo vienybės, ir rusai juos sumušė. Lietuviai buvo žiauriai baudžiami už šį sukilimą.

1863 metais lietuviai ant kartą sukilo prieš rusus. Sukilėliai rinkosi miškuose ir puldinėjo rusus. Rusų valdžia į Vilnių atsiuntė naują generalgubernatorių Mykolą Muravjovą malšinti sukilėlių. Muravjovas - Vilniaus aikštėje pastatė kartuves ir ten korė sukilėlius. Šiuo būdu jis įsigijo pravardę "korikas". Sukilimas baigėsi nelaimingai, ir rusų valdžia dar labiau spaudė kraštą. Valdžia uždarė visas parapines ir vienuolynų mokyklas, varžė katalikų Bažnyčios veiklą.

Po antro sukilimo rusų valdžia 1864 m. uždraudė spaudą lotynų raidėmis. Šis draudimas yra negirdėtas dalykas visoje Europos istorijoje. Rusai šiuo būdu stengiasi pavergtas tautas rusinti. Vietoje lotyniško raidyno buvo įvesta rusiška "graždanka". Mokykloms skirti elementoriai,

nes jų nariai per savo kraštų Benruomenes yra Lietuvių Bendruomenės nariai. Stai kur kreipiamas būsimasis seimas!

Pasaulio lietuvių redaktoriui atliko labai naudingą paslaugą: jis leido žmogui išsiplepti. Tuo pačiu dabar jau galima suprasti, kodėl prieš ketveris metus ALTS seime Chicagoje tuometinis PLB p-kas ne tiek sveikino, kiek mokė ir drausmino tautininkus - tarytum 'lietuviškų organizacijų bei veiksmų šeimos galva' - kaip gal nebūtų sau leides nė prez. A. Smetona. Arba - kodėl po keletos mėnesių jo 'ambasadorius' panašiai terorizavo Vliko valdybos narius ir tiems atitinkamai reagavus kaip niekada įsiliepsnojo vad. veiksmų trintis.

Būsimasis PLB seimas padarytų tiksliausią sprendimą, jei dėl taikingo sugyvenimo PLB valdyba iš JAV išikeltų kur nors kitur, kad ir į užjūrio Australiją.

VINCAS STANISKIS

mokykliniai vadovėliai, maldaknygės bei giesmynai buvo spausdinami rusiškais raidėmis. Lietuviai neapkentė rusiškais raidėmis spausdintų knygų ir jas laikė bedieviškomis.

Lietuviai nepirko ir nekaitė rusiškų "graždankų" ir turėjo pasirūpinti knygų lotynų raidėmis. Lietuviškos knygos buvo spausdinamos Vokietijos valdomoje Mažojoje Lietuvoje, kur rusų cenzūra negalėjo persekioti. Ši slapta knygų leidimo darbą pradėjo vyskupas Motiejus Valančius. Valančius lietuviškas knygas spausdino Tilžėje ir Ragainėje. Čia Valančius išspausdino savo knygeles, nukreiptas prieš rusų valdžią. Šiose knygose Valančius išdėstė, kodėl ir kaip priešintis rusų valdžiai.

Gabenimas Mažojoje Lietuvoje išspausdintų knygų į Didžiąją Lietuvą buvo sunkus ir pavojingas darbas. Rusijos-Vokietijos siena buvo sargybos saugojama, ir žmonės, kurie kny-

gas nešė per šią sieną, rizikavo kalėjimu, ištėmimu, o dažnai ir gyvybe. Tačiau knygnešiai nebijojo ir vis dėlto rizikavo. Pirmuosius knygnešius suorganizavo vyskupas Valančius. Organizatorių knygnešių skaičius greitai plėtėsi ir apėmė visą Lietuvą. Žymiausias knygnešių organizatorius ir knygų platintojas buvo Jurgis Bielinis.

Spaudos draudimo metu Lietuvoje pasirodė ne tik draudžiamos knygos, bet ir draudžiamieji laikraščiai. Vienas iš jų buvo "Aušra". Šis laikraštis pasirodė 1883 metais ir buvo spausdinamas iki 1886 metų. "Aušros" sumanytojas ir pirmasis redaktorius buvo daktaras Jonas Basanavičius. "Aušra" suvaidino didelį vaidmenį lietuvių gyvenime. Šio laikraščio tikslas buvo parodyti lietuviams, kas jie buvo praeityje, kaip gyvena dabar (spaudos draudimo laikotarpyje) ir

(Nukelta į 4 psl.)

PRO
ŽIŪRONĄ

BEVALGANT atsiranda apetitas - sako sena lietuvių patarlė. Ir atrodo, kad spalvinga ir tiesi tautos išmintis vis tebėra taikli ir čia, nepaisant nuotolio nei laiko skirties.

LB beplečiant savo 'itakos sferą', jau seniai svastyklės be atodairos dirba viršvalandžius, beieškant svariausio tautos atstovo ir per daug nesismulkinant dėl visų kitų 'mažumų'. Š.m. vasario mėn. Pasaulio Lietuvoje V. Kamanto pareiškimas, kad PLB seimas yra '... vienintelė ... aukščiausia institucija ... visiems lietuviams ...' (aišku, išryškinus kitų menkavertystę ir teisių stoką), įkrenta kaip 'spirgas į košę' jų pačių bliūde. Ir čirškia dar! Nepaisant to, kad bendru labu kalbėdamas tik savo partijos bliūdą apkabinęs laiko ...

Gaila. Gaila labai, nes gi pati LB kūrimosi stadijoje turėjo labai aiškia paskirtį bendro tikslo siekyje. Bet ... bevalgant atsiranda apetitas ... ir - vietoje ieškojus darnos padedant vieni kitiems - vis aštriau pristatomas privilegijuotumo klausimas. Liūdniausia, kad iš šalies tai teatrodo bemaž pamėgdžiojimu karūnavimosi margarino reklamoje.

Būtų taip paprasta, jei - vietoje dalinimos portfeliais ir garbingais titulais -

būtų daugiau kreipiama dėmesio įtraukimui darban kiekvieno pajėgaus lietuvių, ten kur jis ar ji galėtų geriausiai pasireikšti. Jei atliekamam darbui būtų duotas pripažinimas nežiūrint priklausomumo etiketės, ar akių spalvos.

Niekas negali - nesiekiamas to ir čia - paneigti LB įnašą išeivijos gyvenime, tačiau tai nepateisina jų neigimo kitiems tos pačios teisės.

Jei visa energija, kuri yra išeikvojama tušties asmeniškumų ir 'viršiškumo' reikalams, būtų nukreipta į konkrečius projektus, nereikėtų mums dejuoti dėl laiko ir talkos stokos. Dar daugiau! Eliminavus paralelizmą ir nepateisinamą konkuravimą savo tarpe, tikrai būtų galima sudaryti sistematingai išdirbtą BENDRO DARBO planą, paliekant pakankamai vietos asmeninei iniciatyvai bei organizaciniam judėjimui.

Kova už savo tėvynės laisvę ipareigoja kiekvieną mūsų bendram darbui. Tačiau, gyvendami laisvame krašte, kiekvienas mūsų turime teisę pasirinkti sau apraiškos formą. Ir niekas neturi teisės užmesti mums savo pažiūrų, ar kalbėti mūsų vardu be sutikimo. Nesvarbu kokių vardu besivadintu, kaip gausi būtų - ribota grupė negali kalbėti visų vardu.

Ironiška, kad sakydami kovoją už pavergtųjų laisvę, mėginame (nesamoningai?) užgniaužti vieni kitus. Ir kokios bebūtų VK intencijos, jo karališkas pareiškimas bendro darbo fone teprimena ant žalio lapo prūdę besisupančią varlytę, kuri pučiasi prieš jauti ...

Ego

Šiapus ir anapus

Pirenėjų *Henrikas Stasas* (18)

Nulipus į žemutinius rūmų aukštus, vadovas mus supažindino su kalifų maudyklėmis, kurios taip pat dekoruotos stuco tinku ir dalytos charakteringom, maurų mėgiamom spalvomis: raudona, mėlyna ir auksinė. Iš viso ko matyti, kad Alhambros valdovai labai mėgo prabangą ir naudojo gana moderniais įrengimais. Maudyklėse jie turėjo ir šilto vandens, kuris čia buvo atvestas vamzdžiais iš specialiai saulės šildomų rezervuarų. Šaltas vanduo tekėjo vamzdžiais iš gana toli esančių, sniegu padengtų kalnų.

DŽIAUGSMINGAI SUTIKTA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos Šaulių sąjungos tremtyje — K. Milkovaitis, Seserų Kazimieriečių kongregacijos — seselė Perpetua, Lietuvių tautodailės instituto — A. Veselkienė, asistuojama D. Kojelytės ir R. Dabkienės, užrišo tautinę juostą, Lietuvos Dukterų draugijos — B. Briedienė, Chicagos Moterų klubo — (angliškai), Balzeko lietuvių kultūros muziejaus moterų gildos — (angliškai).

Žodinį sveikinimų srautą užsklendė BALFO centro valdybos pirm. ir šio vakaro programos vedėja Marija Rudienė, o taip pat perskaitė sveikintojus raštu.

Sklandų trumpą padėkos žodį tarė ir vicekonsulė Marija Krauchunienė. Tarp kitko pastebėjo, kad žmonės, išdirbę viename darbe ar sulaukę rimto amžiaus, yra pagerbiami įteikiant adresą ar kitą kokią vertinimą dovaną, o generalinė konsulė Juzė Daužvardienė gaunanti tik vicekonsulę, o ne kokią brangakmenį (visi paplojo).

Grįžusi prie mikrofono pirm. M. Marcinkienė padėjo Rudžiams už paaugotą šampaną ir solistei M. Momkieniei, a t s i sakiusiai priklausomo honoraro (susirinkusieji nuoširdžiai paplojo).

Pobūvis baigtas marijonų provincijolo kun. dr. Viktoro Rimšelio malda ir Lietuvos himnu.

Reikia pripažinti kad Chicagos ir apylinkės lietuviai labai šiltai ir džiaugsmingai sutiko naują lietuvių reprezentantę. Konsulinė tarnyba reikalauja daug takto, išminties ir kantrybės. Iki šiol šių savybių nestokojo velionis dr. Petrās Daužvardis, jo žmona Juzė Daužvardienė, tikimės, jų pėdomis eis ir naujoji bendradarbė, o visa lietuvių remia jų pastangas.

A. Juodvalkis

Viename maudyklės gale pastebėjau nedidelį balkoną. Vadovas aiškino, jog čia sėdėdavę muzikantai, kurie linksmindavo besimaudančius kalifus. Vadovas rodė sienose giliausias nišas, kurios, tarp šiltais išklotų sienų, sėdėdavo išsimaukę valdovai ir poilsiaudami klausydavo muziką. Vandens ne tik maudyklėse, bet ir visoje Alhambroje niekad netrūkdavo. Tuo tarpu Granados gyventojai, ypač vasaros metu, jausdavo didelį vandens trūkumą, nes čia paprastai labai retai lyja. Mums būnant Granadoje vadovas pastebėjo, jog čia lietaus nebūta jau 14 mėnesių. Šiandien technikos pagalba vandens klausimas teigiamai išspręstas ir ne tik Granada pilnai aprūpinta vandeniu, bet ir už miesto laukai drėkinami modernia irigacijos sistema.

Tik pravaikščiojęs visą Alhambros pastatų kompleksą supratau, kokius neįkainojamus meno ir maurų kultūros turtus slepia šie iš laukos atrodantys paprasti raudonų plytų mūrai. Kiek lauko sienos masyvios ir šurkščios, tiek vidaus architektūra grakšti ir atrodanti trapi, kaip stiklas. Kolonos plonos ir šmaikščios, kaip botkočiai, o sienų ir lubų ornamentai vibruojančioje Granados šviesoje atrodo lyg ploni šilko mezginiai. Maurai savo architektūroje sunkių medžiagų nenaudojo: mažai marmuro, daugiau tinko, keramikos ir medžio. Ši Alhambros meno fenomeną dar papildė čiuurlenančio vandens garsai, saulėje tviskantys baseinai, bei mirčių ir gėlių stiprus aromatas.

Iš šios menu persunktos aplinkos vyko į Nazari - sultonų vasaros rezidenciją, kuri apsupta pasakiškai gražaus sodo. El Generalife vadinas šis sodas, kuris skendėjo raudonų rožių ir beveik visų Ispanijoje augančių gėlių bei fontanų žaisme.

I sodą veda aukštų ir tankiai suaugusių kiparisų alėja, pro kurią net saulės spindulys nepajėgia prasiskverbti. Toliau žaliuojančiom mirtom nusodinti takai, kurios gražiai karpytos ir vietomis takus dengia kaip žalios arkos. Lysvėse rožės ir kiti egzotiniai augalai drėkinami iš fontanų tryškančiu vandeniu. Be to, išilgai per visą sodą tęsiasi drėkinimo kanalas, kuriame plūduriuoja baltos vandens lelijos ir platus jų lapai, o iš abiejų pusių visu

kanalu kryžiuojasi fontanų sirdabrinės srovės, kurios saulėje pavirsta spalvinga vaivorykste. Visą šią aplinką dar ryškiau iškelia nepaprastai skaidri šiesa suliedama spalvas ir vandenį i tobulą gamtos harmoniją, nuo kurios neatskiriami ir čiuurlenančio vandens garsai. Spalvos ir šviesa traukia akį, o čiuurlenančio vandens muzika patenkina ausį. Tad nenuostabu, kad čia įkvėpimo gavo kompozitorius Manuel de Falla ir sukūrė romantinę kompoziciją "Naktys ispaniškuose soduose".

Iš šio sodo terasos stebėjau melancholiškus popietės šokių liuose skėstančius senosios Alhambros bokštus, kurie šimtmečius saugojo čia maurų kultūrą ir meną. Tik kažin ar jie būtų ji išsaugoję iki šiol, jei amerikietis Washington Irving ir prancūzas Prosper Merimee nebūtų atkreipę ispanų ir pasaulio dėmesį į sunaikinimui pasmerktą Alhambrą.

Burbonų valdymo metu Alhambra buvo labai apleista. Sultonų rūmuose apsigyveno čigonai, kurie i čia esančias ištaigingas sales ne tik susinešė savo ūkio padargus, bet laikė asilus, kiaules, vištas ir kitus gyvulius. Taip kartą Amerikos diplomatas, keliaudamas iš Madrido į Granadą, užsuko ir į Alhambrą, kur rado šeimininkaujančius čigonus. Amerikietis buvo tiesiog pritenktas, pamatęs naikinant Alhambros meno turtus. Tada jis nutarė ir pats čia apsigyventi tarp čigonų, jų gyvulių ir šikšnosparnių, kad iš arčiau susipažintų su maurų kultūros palikimu ir galėtų jį apsaugoti nuo sunaikinimo.

Tuo pačiu laiku per Andalūziją keliavo ir prancūzas Prosper Merimee, kuris čia ieškojo vietovės kur vykoundos mūšis. Tačiau netikėtai užklydo ir į Alhambrą, kur susipažino su amerikiečiu W. Irving. Dabar abu ryžosi gelbėti dar tai, kas Alhambroje nebuvo sunaikinta. Savo įtakingais raštais ir autoritetingais istoriniais veikalais jie atkreipė pasaulio dėmesį į Alhambros kultūros bei meno lobius ir tokiu būdu išgelbėjo juos nuo pražūties.

Tad iš šios sutirštintos meno erdvės grįžome į Granados miesto centrą. Čia, netoli gražios Pasiega aikštės, tarp didelių ir modernių pastatų slėpėsi tamsūs garsios Granados katedros mūrai. Tuoje vietoje anksčiau stoavėjusi mečetė, bet - pasak mūsų vadovo - visur kur buvo bažnyčios atsirado mečetės ir kur buvo mečetės, ten atsirado bažnyčios. Tad ir šioj vietoj iškilo milžiniška bažnyčia, kurios masė

atrodo suslėgusi mečetę. Nors katedra buvo planuota gotikos stiliaus, tačiau jos kolonos, arkos ir visa ornamentika palinkusi į renesansą. Kai kas ją net laiko renesanso pavyzdžiu. Trys monumentalūs portalai šonuose žymi įėjimus. Viduje didžiulės spalvotos statulos garsiųjų skulptorių: Alonso Cano, Pedro de Mena ir Jose de Mora. Sienas puošia Bocanegra ir Riberos dideli tapybos darbai. Šioje milžiniškoje katedros plotmėje jie pasimeta kaip ir pavienis katedros lankytojas. Per katedrą išsitiesia penkios didelės navos, kurių skliautai remiasi ant 20 grupių Korinto kolonų. Puslankio pavidalo altorių dengia grynų auksu dekoruota kopulė. Tokios pat auksinės dekoracijos nusileidžia per visą altorių. Katedros šonuose daugybė koplyčių, kurios taip pat išpuoštos Pitueno ir Bocanegro paveikslais, bei skulptūromis ir freskom.

Prie katedros pristatyta karališkoji koplyčia (Capilla Real), kurioje ilsisi karalienės Izabellos ir karaliaus Ferdinando iš Aragono palaikai. Brangūs marmuriniai sarkofagai išpuošti renesanso bareljais ir įvairiomis figūrom. Charakteringa, kad karalienės Izabellos galva labiau išpaudusi marmurinę pagurvėlę, negu karaliaus. Aiškinama, jog tuo norėta parodyti, kad karalienė buvusi protingesnė už karalių.

Apžiūrėję katedrą ir jos sienų saugomus meno turtus, grįžome atgal į viešbutį vakarienei ir trumpam poilsiui. Vakare vyko į Flamenco dainų ir šokių spektaklį.

(Bus daugiau)

IŠ TAMSOS Į ŠVIESĄ...

(Atkelta iš 3 psl.)

kokia galėtų būti jų ateitis. Basanavičius norėjo, kad lietuviai didžiutęsi savo kilme. "Aušra" daug dėmesio kreipė į Lietuvos pra-

eitį, iškėlė garsius protėvių žygius, kalbos senumą ir jos grožį. Basanavičius sielojo sielą dėl lietuvių nutautėjimo ir sulenkėjimo. Po "Aušros" sekė ir kiti draudžiamieji laikraščiai, pvz. Vinco Kudirkos "Varpas". Spaudos draudimas pagaliau buvo panaikintas 1904 metais.

Prasidėjus I-mam pasauliniam karui 1914 metais, kilo viltys atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Karas palaužė Rusijos ir Vokietijos galybę, ir Lietuvos ateitis pradėjo šviesti. Rusijoje susidariusi Lietuvių Tautos Taryba 1917 sušaukė Petrapily lietuvių seimą. Ten buvo nutarta, kad visa etnografinė Lietuva privalo būti nepriklausoma valstybė. Tais pačiais metais Vilniuje buvo sušaukta Lietuvos atstovų konferencija, kuri sudarė 20 asmenų Lietuvos Tarybą. 1918 vasario 16 d. Lietuvos Taryba nutarė paskelbti nepriklausomą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje. Po 123 metų vergijos Lietuva pagaliau vėl buvo laisva. Ir nuo tada prasidėjo šviesus mūsų tautos gyvenimas.

OPPORTUNITY FOR
MEDICAL TECHNOLOGISTS AND
MEDICAL LABORATORY TECHNICIANS — Multispecialty clinic and 101 bed general hospital has immediate opening for Medical Technologists and Medical Laboratory Technicians. Good fringe benefits. Salary commensurate with experience. Write or call Jonathan Everson Chief Tech.

THE MYERS CLINIC
112 N. Wood St.
Philippi, West Virginia 26416
304-457-2800

(8-15)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
To work and live in a small congenial community. RN's — Highly motivated — for expanding OB and ICU services in 50 bed JCAH acute care hospital. Ozark community of 5,000 close to metropolitan and recreational areas. Excellent benefits. Good starting salary plus shift differential. Letter or resume in confidence.

SALEM MEMORIAL
DISTRICT HOSPITAL

Attn: FRED WODDELL, Dir. of
HUMAN RESOURCES
P. O. BOX 760
SALEM, MO. 65560
314-729-6626, ext. 224. EOE.
(12-14)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuviai ir lenkai II Pasaulinio karo pradžioje

Dr. J. Jakštas

I

Vokiečiai turi terminą "Zeitgeschichte", kuriuo žymi istoriją labai artimo laiko tiesiog neatskiriamo nuo dabarties. Tai laikas dar atmenamas gyvenamos kartos. Nors to laiko istorija, kaip ir kiekviena, rašoma pagal patikimus, patikrintus liudijimus, šaltiniais vadinamus, tačiau joje aprašomi faktai bei įvykiai papildomi ir gyvais atsiminimais. Laiko istorija yra ir iš dalies atpasakojamoji istorija. Joje pasakojimais papildomi rašytiniai šaltiniai. Atpasakojamose istorijose kombinuojami pasakojamieji ir rašytiniai šaltiniai.

Pasakojamose arba laiko istorijose aiškėja akivaizdi tiesa, dabar pabrėžiama rimtose istorijografijose: kiekvienas praeities vaizdavimo būdas syja su dabartiniu visuomeniniu gyvenimu, jame vyraujančiomis idėjomis, žmonių siekimais, poreikiais, ypač su visuomenės pasaulėžiūra, kuriai ir kiekvienas žmogus, negali išsinti iš dabarties. Jis žvelgia į praeitį, ją tyrinėja, vaizduoja su turimu savu dvasiniu fonu ir juo dalijasi su praeitimi, įnešdamas į ją jo dalį. Praeities ir dabarties sąsieją ypač žymi istorijose dar gyvenamos kartos istorikų. Tokią istoriją pateikė dabartinis lenkų istorikas Petras Liosovskis, vardytą "Lietuva ir lenkų reikalai", 1982. (Litwa a sprawy Polskie 1939-1940).

Tarp po antro pasaulinio karo apie Lietuvą rašiusių lenkų autorių P. Liosovskis pasirodė išimtinis palankumu lietuviams lietuvių-lenkų santykių nagrinėjimuose. Gal jo pergyvenimai ir patyrimai paskutinio karo aplinkybėse nuteikė jį palankiai žvelgti į netolimą Lietuvos praeitį. Turima žinių, kad jis, kaip ir daug jo tautiečių, karo sūkurio buvo atbloktas į Lietuvą ir čia, sakoma, pas savo gimines pragyveno visą karo metą. Per tą laiką įsigyveno daugiau ar mažiau į lietuvišką visuomenę, išmoko lietuvių kalbą. Su prolietuviška nuotaika grįžo po karo į savo tėvynę ir ėmėsi studijų Varšuvos universitete. Baigė studijas parašydamas disertaciją apie lenkų-lietuvių santykius 1918-1920 m. (Stosunki polskolitewskie w latach 1918-1920). Ją, praplėstą ir pataisyta Mokslo Akademijos

TSRS ir Vidurinės Europos institute, išleido atskiru veikalu (1966). Tikrai bešališkai, be lenkiškos tendencijos, ko neišvengė net rimti lenkų istorikai, kaip O. Halecki, išdėstė Lietuvos kūrimąsi ir jos kovas su Lenkija. Net ir želigovskia-da atvirai dokumentaliai pavaizduota, kaip ji buvo J. Pilsudskio suplanuota ir įsakyta vykdyti. Liosovskio disertacija — ženklas pakitėjusios politinės linkmės bent pirmaisiais pokariniais metais.

Nuo pat studijų pradžios atsidėjęs lietuvių-lenkų santykiams nagrinėti, Liosovskis palieka matyt šioje mokslo darbo srityje ir ligšiol, kaip leistina spėsti iš jo studijos "Lietuviškas tautinis sąjūdis politinėje lenkų mintyje (1883-1914)", (1975). Paskutinis Liosovskio darbas yra minėta beveik dabarties istorija.

Nemažas veikalas (346 p.) skirtas trumpam istoriniam laikotarpiui — nuo 1939 rugpiučio iki 1940 birželio 15. Trumpas laikas, bet kupinas didžiųjų įvykių, kuriuose itin žymų vaidmenį vaidino lietuviai ir lenkai tarpusaviuose santykiuose. Apie juos ir kalba Liosovskis. Pati santykių tema dėstoma vienuolikoje skyrių (IV-XIV). Prieš juos eina trys įvadiniai skyriai kur pasakojama, kaip nuo karo išvakarių klostėsi įvykiai, vedusieji lietuvių ir lenkų į tarpusavius santykius. Paskutinis (XV) skyrius kalba apie santykių atomazgą su sovietine okupacija.

II

Pirmas įvedamasis skyrius pavadintas "Lietuvos neutralumas Lenkų-Vokiečių kare". Kaip žinoma, Lietuva (kaip ir Latvija su Estija) akivaizdoje kylančios karo grėsmės pasiskelbė 1939. I. 10 neutralumą ir jo laikėsi kilus karui tarp Lenkijos ir Vokietijos. Daugeliui gali būti atmenama, kaip vokiečiai dar karo išvakarėse ir pirmose jo dienose viliojo lietuvių naudotis karo proga Vilniui atsiimti. Liosovskis gan smulkmeniškai pasakoja apie intensyvų vokiečių diplomatinį spaudimą paveikti Lietuvos vyriausybę atsiskirti neutralumo ir žygiuoti į Vilnių. Vokiečiai viliojami žadėjo paremti lietuvių aviaciją, šarvuočiais ir sunkiąja artilerija. Pasak Liosovskio vokiečių vilionės

suskaldė lietuvių visuomenę. (Tai žinoma mums visiems atmenantiems ir sekusiems tų kritiškų dienų politiką). Liosovskis itin pabrėžia šiuo atveju Lietuvos pasiuntinio Berlyne K. Škirpos vaidmenį. Jis dėjo si tarsi tarpininku tarp mūsų vyriausybės ir Reicho ir ragino vadovaujančius politikus naudotis pirma proga "išvartyti želigovskio bandas iš Lietuvos sostinės" (p. 26). Liosovskis išvelka aiškų ligšiol rodo, nemintą faktą: Škirpa pateikė vokiečiams žemėlapi su reikalaujamomis Lietuvos sienomis; Užsienio ministerijos tarnautojas Kleistas supažindino rašytu raportu ministrą Ribbentropą su Škirpos žemėlapiu. Ant Kleisto rašto Ribbentropas padėjo priedą:

"Pasakyti Škirpai, kad Lietuva turi tuojau užimti Vilnių bet ne daugiau" (p. 27). Kai mūsiškių žygio į Vilnių šalininkų kalbėta ir dar dabar kalbama, kad tada lietuviams būtų buvusi proga ne tik užimti Vilnių, bet dar pasiekti 1920. VII. 12 sutarties sieną, tai Ribbentropo rezoliucija sugriauna tą puoselėtą viltį. Juk su vokiečių leidimu ir parama lietuviams būtų galėję prisijungti tik tai, kas jų būtų leista, gal tik tiek, kiek davė Sovietai 1939. X. 10 sutartimi. Galimas daiktas, kad vokiečiai būtų pritaikę lietuviams 1939. VIII. 23 slapto pakto Vilniaus klauzulę ir būtų leidę prisijungti Vilnių su ruožu, gautu iš Sovietų. Dėl to nebūtų apsimokėjusi karo su lenkais rizika.

Liosovskis nuosekliai rašydamas rodo, kaip lietuvių spyrėsi vokiečių raginimams ir laikėsi įsikibę neutralumo. Autorius rašo pasiremdamas Raštikio atsiminimais, kad lietuvių spyrėsi prieš vokiečių spaudimą minėdami anglų ir prancūzų perspėjimą nesivelti į karą. Ta kryptimi veikė ir Lietuvos pasiuntiniai Londone ir Paryžiuje. Vakarietių perspėjimai stiprino vyriausybės įsitikinimą, kad karą laimės Vakarų galybės. Tuo buvo įsitikinęs ir pats prezidentas, kaip rašo Liosovskis, prisidurdamas prezidento biografo A. Merkelio liudijimą. Tad Liosovskio išvada: Lietuvos vyriausybė su prezidentu priešakyje atsispyrė prieš vokiečių masinimą ir išliko neutrali nu-

Arch. Jonas Mulokas, gyvenęs Santa Monicoj, Ca., neseniai atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Savo architektūriniuose darbuose parodė didelį išmislingumą, gyvą fantaziją bei sugebėjimą suteikti formoms turtingą apipavidalinimą, kurios yra persunktos liaudies meno dvasia ir senų tradicijų elementais. Jis yra sukūręs daug paminklinių pastatų. Nuotraukoje dail. Vizgirdos darytas sukaktuviniųko J. Muloko portretas.

ARCH. JONAS MULOKAS TALKINA AUGSBURGO KRYŽIAUS ATSTATYMOI

Atsiliepdamas į dr. Laukaičio atsišaukimą atnaujinti Augsburgėje lietuvišką kryžių, arch. Jonas Mulokas jam taip parašė:

Praeitų metų Dirvos gruodžio 9 d. laikraštyje, tilpo jūsų straipsnis, "Augsburge nugriautas kryžius". Buvau, nesigiriant, to kryžiaus autorius ir sumanytojas, pastatyti atminimui tokį lietuvišką kryžių kokį tėviškėje buvau pastatęs. Suradau senus sutrunijusius braižinius, tad ir pridėdau.

Prie Augsburgio buvo gražus ažuolynas su romantiška Fuerst Fugger — von Babenhousen bokštuota pilaite, kur gyveno pats kunigaikštis. Kilo man mintis, kaip gaut ažuolą pastatyti lietuvišką kryžių. Padaręs piešinį kreipėmės prašydamai tam reikalui pa-

aukoti ažuolą. Jis sutiko, "pasirinkit kokį norit ir naudokit". Mintis Hochfeldo ir Haunsttetenio lietuvių labai sužavėjo, ypač patiko inž. Jonui Jurkūnui, Galiniui ir kitiems. Pasirodė ažuolas toks didelis, kad su turimomis priemonėmis negalėjom iškelti, tad Fuggeris davė traktorių ažuolą išversti ir savo lentpiuvė už dyka apipiovė. Vėliau būrys kolonijos lietuvių baigė smulkesnius darbus savom rankom ir priemonėm ir pagal mano paruoštus detalinius braižinius, dirbo kas ką sugebėjo. Buvo rasta vieta miesto kelių sankryžoje, per kuria bėk tai žemaičių ir lietuvių delegacijos vyko į Konstancos suvažiavimą 14 amžiuje.

1945 m. spalio 28 d. kryžius buvo pašventintas, šis kryžius taip sužavėjo visus lietuvių stovyklas, kad paskui veik visur stovyklose pristatė lietuvišką kryžių.

Kaip matyti iš braižinio, anksčiau buvo padarytos 4 skulptūros. Fronte, berods Aušros Vartai ar Sepulingo Motina, kitoj pusėj Giedraičio ir kitų skulptūros, kurias aš neprisimenu kas padarė. 4 kalbom: lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių, visos detalės metrinėj skalėj, šiek tiek matosi ant pridėto braižino.

Linkiu sėkmės jums ši kryžių atstatyti.

Jonas Mulokas,
Architektas

P. S. Pridėdau \$50.00 money order, kaip mažą auką.

matydama vakariečių pergalę.

Antras įvadinis skyrius — lenkų kariuomenės internavimas. Patrauklus bet liūdnas skaitinys, tautos tragedijos vaizdai. Jie žadina lietuviui skaitytojui pasididžiavimo jausmą, kad mūsų tauta su užuojauta, net gailėsiu priėmė pabėgėlius, juos aprūpino maistu ir pastoge. Liosovskis, pasisėmęs liudijimus iš spaudos ir iš betarpiškų liudytojų, duoda daug pavyzdžių, kaip buvo aprūpinami ir (Nukelta į 6 psl.)

VELYKŲ MARGUČIAI

A. Tamošaitis knygos 'Lithuanian Easter Eggs' apžvalga

Lietuvių Tautodailės Institutas Kanadoje 1979 m. išleido reprezentacinę lietuvių liaudies meno knygą anglų kalboje "Lithuanian National Costume". Šių metų sausio 16 d. buvo surengta Anapilio salėje tautodailės paroda ir šia proga Toronto lietuvių visuomenė buvo supažindinta su nauja antrąja to pačio autoriaus parašyta anglų kalboje ir minėto instituto išleista knyga "Lithuanian Easter Eggs". Ši knyga yra tarytum tęsinys pirmosios, kurios supažindina kitataučius su lietuvių liaudies meno grožiu ir pobūdžiu.

Knyga "Lithuanian Easter Eggs" A. Tamošaitis pradėjo ruošti 1970 m., kurios pagrindinis žinių šaltinis buvo jo pačio surinkti margučių pavyzdžiai. Be to, jis apėmė dar margučių kolekcijonierių ir žinomų margintojų Kanadoje ir Amerikoje, nufotografavęs jų rinkinius ir išstudijavęs jų pavyzdžius. Knygai parašyti panaudota išsami bibliografija, 30 knygų ir straipsnių lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Tad ir nenuostabu, kad knyga buvo ruošiamą daugiau 10 metų, kurios turinys neapvils nė vieno skaitytojo.

A. Tamošaitis savo knygoje "Lithuanian Easter Eggs" analizuoja Velykų lietuviškus margučius kaip meno kritikas. Įžangoje supažindina skaitytoją su įvairių tautų kiaušinių mitologija. Sekančiuose straipsniuose nuosekliai aiškina lietuvių Velykų margučių papročius, jų dažymą ir marginimą naudodamasis

liaudies meno ornamentų pavyzdžius bei motyvus. Knygos tekstas turi 80 puslapių, kurių kiekvieno trečdalis turi aprašymą, o viršutinė ir apatinė puslapių dalis iliustruota išdrožintų dažytų ir vašku dekoruotų kiaušinių pavyzdžiais. Antroji knygos dalis — įvairių margučių spalvoti piešiniai, kurie puošia likusius 135 puslapius. Knygoje yra iš viso apie 1870 margučių spalvotų ir nespaltvotų pavyzdžių.

Anglų kalba yra lengvo stiliaus, kurią suprasti gali kiekvienas ir silpniau mokantis šią kalbą. Ši knyga rekomenduotina ne tik vien vyresniajai kartai, bet ypač išeivioje užaugusiems jų vaikams, kurią perskaitę susipažins su lietuviškų margučių menu ir patys galės pabandyti marginti Velykų kiaušinius, susipažinę su jų dažymo ir marginimo technika. Ši knyga yra labai graži dovana ne tik mums lietuviams, bet ypač padovanotina kitataučiams, kuri pasklidus jų visuomenėje iškalbingai bylos apie

lietuvių meną margučių dailės srityje. Vertinant šį leidinį, tenka pripažinti kad ne vien tik patraukli, liukusinė knygos išvaizda reprezentuoja lietuvišką knygą svetimtaučių tarpe, bet yra ir labai svarus įnašas šios rūšies literatūroje.

Knygos kaina: Kanadoje — \$23.00 ir užsakant paštu pridėti \$1.50; Amerikoje — US \$19.00 ir užsakant paštu pridėti US \$3.00 pašto išlaidoms. Užsakymus siųsti šiuo adresu: The Lithuanian Folk Art Institute, 243 South Kingsway, Toronto, Ont. M6S 3V1, Canada.

J. Varčius

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONI (216) 331-2211 arba SAULIUI (216) 161-3500.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar es?

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

1983 m. vasario mėn.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — įmažintojas, pad. — padidino, įm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliojimas, suma po pavardės — įnašų iš viso, kand. — kandidatas.

1x	\$5.19	Bartash John palikimas \$11,976.54.
1	\$20.00	JAV LB Waukegan'o apylinkė, Jerominskas Antanas atm. įn., atst. Kavaliūnienė A. \$3,240.
1	\$21.00	Ivaška Paul ir Joanna \$200.
1	\$25.00	Vaišnyas Juozas R. ir Elona M. \$250.
1	\$35.00	Kuncaitis inž. Juozas ir Elena \$370.
1	\$50.00	Dainys Vladas \$450.
8	\$100.00	Antanaitis Algirdas ir Aukšė \$1,000; JAV LB Floridos Aukšinio Kranto apyl. atst. inž. Pranas Urbutis \$500; Jakutis Jurgis atm. įn.: Bužėnas Mečys, \$100; Maurukas Kazimieras atm. įn.: Maurukienė Stasė, \$300; Neu Harry ir Leonida \$100; Petkus Thomas \$100; Petrauskas Juozas ir Salomėja \$300; Varnelis Apolinaras ir Jadvyga, \$1,600.
1	\$105.00	Ertingis Kazys, Sr. atm. įn. 6 asm. atst. Ertingis Edvardas \$105.
1	\$150.00	Repeikienė Gracilda atm. įn.: Kremeris Bronė \$150.
1	\$200.00	Grigaitienė Ieva (mirusi) ir Grigaitis Jonas \$400.
1	\$245.00	Jasaitienė Laima atm. įn. atst. Jasaitis S. įm. 14 asm. \$245.
1	\$275.00	Guntulis Justinas ir Antanina atm. įn. atst. R. S. Guntulis, įm. 26 asm. \$581.
1	\$390.00	Kliorė Bronius (miręs) ir Antonija, įm. Kačinskas Leonas ir Elena \$25, Karnius Albinas ir Angelė \$25, Kindurys A. ir O. \$25, Floridos Liet. Klubas St. Petersburgė \$25 ir 26 kiti asm., \$990.
1	\$400.00	Garbenienė Eleonora atm. įn.: Garbenis Vladas \$1,000.
1	\$409.37	Šimkus Stasys, \$4,879.86.
2	\$500.00	Kriščiūnas Motiejus, Sibiro kankinys atm. įn.: Kriščiūnas Felix ir Marija, \$500; Ruškys Adolfas, Sibiro kankinys, atm. įn.: Kriščiūnas Felix ir Marija \$500.
2	\$1,000.00	Dymšienė Marija vasario 16 proga, \$1,000; Garbenytė Audronė atm. įn.: Garbenis Vladas \$1,000.
1	\$10,000.00	Shallna Antanas adv. Lietuvos garbės konsulas atm. įn.: Susanne Shallna \$11,740.
		Iš viso 27 \$16,130.56

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1983.II.28 pasiekė \$2,456,606.77. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$1,028,650.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1983.II.28 palikimais gauta \$650,423.81.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykite šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NOT-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, IL 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

VASARIO 16 IŠKILMĖS TORONTE

Toronte šiais metais įvykęs Vasario 16 minėjimas buvo skirtingas savo apimtimi ir pobūdžiu. Rengė KLB Toronto apylinkės valdyba, bendradarbiaudama su KLB krašto valdyba.

Pagrindinė šventės iškilmė vyko vasario 20 d., sekmadienį. Priešpat buvo laikomos iškilmingos pamaldos Prisikėlimo, Lietuvos Kankinių ir Išganytojo parapijų šventovėse. Po pietų, 5 val. Anapilio salėje, kurioje susirinko apie 1500 lietuvių ir kitataučių svečių, įvyko pagrindinė iškilmė.

Atvirą sceną užpildė jungtinis choras, kurį sudarė Toronto Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijų, "Aro", "Volungės" ir Hamiltono AV parapijos ir mergaičių "Aido" chorai, iš viso apie 250 dainininkų. Muz. D. Viskontienei diriguojant ir muz. J. Govėdai akompanuojant, jungtinis choras įspūdingai ir galingai sugiedojo Kanados ir Lietuvos himnus. Kun. A. Simanavičius sukalbėjo prasmingą maldą, kurios metu atvykęs jaunimo būrelis su degančiomis žvakėmis pagerbė žuvusius ir kovojančius už Lietuvos laisvę. Jiems pagerbti choras, pagarbai stovint publikai giedojo J. Dambrausko "Malda už tėvynę".

Pasitraukus chorui iš scenos, oficialią minėjimo dalį pradėjo KLB Toronto apylinkės pirmininkas adv. Algis Pacevičius, priminęs visiems lietuviams pareigą — įsijungti į kovą už Lietuvos laisvę. Minėjime dalyvavę kūrėjai-savanoriai — St. Banelis, Vl. Kazlauskas ir St. Pacevičius buvo pagerbti prisegtais gėlių žiedais. Jaunimo veikėjams L. Beržinytei ir J. Valaičiui įteiktos paskirtos KLB kultūrinės komisijos premijos.

Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinai, pasveikino angliškai ir lietuviškai visus dalyvius, priminęs Vasario 16 reikšmę lietuvių tautai.

Dr. A. Pranskevičius neseniai atvykęs iš Lietuvos, savo paskaitoje "Pabaltijo valstybės tarybinės imperijos sudėtyje ir perspektyvos", analizavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos būklę sovietinėje imperijoje ir nagrinėjo komunistų valdžios tautų naikavimo siekius ir jos pastangas kelti sąmyšį pasaulyje. Jo nuomone dėl vykstančių politinių ir ekonominių prieštaravimų sovietinės imperijos viduje, dėl stiprėjančio pavergtų tautų pabudimo ir nacionalinio judėjimo, sovietų galybė pamažu silpnėja ir šis

procesas būtų pagreitinamas, jei Vakarų pasaulis sulaukytų ekonominę ir technologinę pagalbą. Įsiveržimas į Afganistaną ir įvykiai Lenkijoje pastatė į pavojų sovietinės imperijos egzistavimą. Rusijos tarybinė imperija, po padarytos pažangos pirmame dvidešimtmetyje po II D. karo, jau įžengė į regreso stadiją. Imperijos žlugimas neišvengiamas, kaip tai buvo neišvengiamas betkurių militarinių imperijų praeityje. Šį žlugimą paspartins disidentai, tautų nacionalinis pabudimas, religiniai sambūriai ir apskritai žmonių moralinis bei religinis atgimimas. Vakarų demokratinė valstybių nepripažinimas okupacijos Pabaltijo valstybių, sustiprina jų tarptautinę padėtį. Šių visų minėtų įvykių eigoje, Pabaltijo tautų siekimas laisvės ir valstybinio suverenumo bus realizuotas Rusijos tarybinės imperijos griūvėsiuose.

Minėjime dalyvavusi buv. Kanados užsienio reikalų ministrė Flora MacDonald savo kalboje kritikavo vakariečių politiką, jų pataikavimą sovietams ir nesutarimą dėl ekonominių ir technologinių priemonių panaudojimo prieš sovietus.

Parlamento narys Fisher perdavė sveikinimus Kanados vyriausybės Ontario provincijos vyriausybės vardu sveikino Y. Shymko, pasakęs jausmingą kalbą. Nepamiršo lietuvių pasveikinti linksmu žodžiu ir Mississaugos burmistrė H. Mc Callion, kuri kiekvienais metais dalyvauja mūsų Vasario 16 minėjimuose. Šių padrasinančių kalbų nuotaukoje, buvo priimta rezoliucija Kanados vyriausybei, raginanti ją reikalauti referendumo Lietuvoje ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Po oficialių kalbų ir sveikinimų, jungtinis choras kartu su solistais — A. Grigu, S. Žemelyte ir A. Pakalniškyte, diriguojant muzikui V. Verikaičiui, padainavo J. Strolis "Vai ir prijojo" ir St. Šimkaus kantatą "Atsisveikinimas su tėvyne". Minėjimą užbaigė choras daina "Lietuva brangi", prie kurios išpildymo įsijungė ir publika.

Programa, užtrukus dvi ir pusę valandos, buvo įvairi, nenuobodi ir tiksliai suplanuota.

• PLJ Kongreso ir registracijos būstinės adresas yra 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Tel. 312-778-2200. Būstinė veikia 7 dienas savaitėje: pirmad.-penktad. 6-8 val. vak.; šeštad.-sekmad. 10 val. r. — 2 val. p. p.

LIETUVIAI IR LENKAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

priiminėjami kareiviai. P vz. Ukmergėje ponios su rimtomis pozomis raikė storas duonos plūtas, jas storai tepė sviestu ir dalių kareiviams su pienu, ar kava.

Trečias įvadinis skyrius — įjungimas Vilniaus ir jo srities į Lietuvą. Pirmą pateikiamas trumpas prie sutarties pridėto žemėlapiu aprašas su pažymėtomis Sovietų perleistomis vietovėmis. Duodami lietuvių spaudos atsiliepimai apie Vilniaus grąžinimą ir visuomenininkų pareiškimai. Pažymima rezervuota lenkų laikysena nuo pat pradžių lietuvių atžvilgiu. Jie tuojau, savo šventės dienoje (lapkričio 11 d.) įsikūrė sau komitetą "atstovauti visos Vilniaus lenkų visuomenės reikalams santykiuose su lietuviškais įstaigomis (p. 74). (Bus daugiau)

Daina ir giesmė jų gyvenimo dalis

RAMOVĖNŲ VYRŲ CHORO 10-TIES METŲ
SUKAKTIES PROGA

"Oi, dainos, dainelės, jūs mano patieka
Visi širdies skausmai pas jums palieka
Tada aš laimingas, kai dainas dainuoju
Kad savo vargus verkdamas išrokuoju"

(V. Vienažindys)

Mūsų tauta yra begalo turtinga savo dainų ir giesmių kraičiu. Visa mūsų didinga protėvių istorija, garbinga praeitis, sunkios, nuo senų amžių iki dabarties baisios vergijos kančios, mūsų gražiausios tautinės tradicijos, papročiai, kovos dėl laisvės ir tikėjimo — visa tai atsispindi mūsų neįkainuojamose vertybėse — dainoje ir giesmėje. Su jomis, mūsų protėviai išdainavo apie garbingą tautos praeitį, giesmėmis meldė Aukščiausiojo visiems palaimos ir gėrio ateičiai. Ir šiandien, mes nepaliaudami dainos ir giesmės melodijomis, prisimeiname didingą tėvynės praeitį, alsuojame gražiausiais laisvės prisiminimais, pergyvename jos dabartines kančias ir liūdesį, o kiekvienam atveju su jomis siunčiame savo ilgesį ir meilę brangiai tėvynei Lietuvai. Ir kaip džiugu, kad šiandien vis dar galime girdėti dainininkų ir giesmininkų neužgesančių melodijų garsus, kurie kaip svajūnai ereliai plaukdo mus visus į brangias tėviškes padanges, žalias pevas ir žydinčius laukus.

Clevelandas turėtų tikrai didžiulius savais kultūriniais vienetais. Čia nuo seno įsikūrę, visiems gerai žinomas, žymusis "Čiurlio" ansamblis, po visą pa-

saulį pagarsėjusi tautinių šokių grupė "Grandinė", savo balsingumu pasižymėjęs vyrų oktetas, jau daugelį metų giedantis šv. Jurgio parapijos choras, naujai pragydes Dievo Motinos parapijos choras ir Ramovėnų vyrų choras, kuris šiais metais, balandžio mėn. 30 d., minės savo dešimties metų veiklos sukaktį. Tai nedidelis skaičius, iš senų dainos veteranų sudarytas, bet didelio pasiryžimo ir energijos, choras, kuris iki šios dienos stengėsi kūrėti tą brangų dainos ir giesmės žibintą, kad jis savo šviesa kuo ilgiau spindėtų mūsų tautiečių širdyse ir žadintų neužmirštančius tėvynės meilės jausmus ir prisirišimą brangiai Lietuvos žemei.

Ramovėnų vyrų choras buvo įkurtas 1973 m. rugsėjo mėn. 12 d. Tais metais, kad iškilmingiau atšventus garbingą 55-ųjų metų Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktį, vietos Ramovės skyriaus pirmininkas A. Jonaitis, iškėlė mintį, tai progai sudaryti vyrų chorą. Chorą suorganizuoti sutiko muz. J. Kazėnas. Pagalbai ir bendron talkon pakviesta akompaniatorė G. Karsokienė. Po dviejų darbingų mėnesių, 22 dainininkai ir 3 akordeonistai, 1973 m. lapkričio mėn. 20 d., išėjo į sceną pir-

Clevelando ramovėnų choras su vadove Gene Karsokiene.

J. Garlos nuotr.

majam savo koncertui. Senos karių dainos galingai praskambo iš senų dainos veteranų krūtinų. Visi susirinkusieji sutiko šį naująją dainos vienetą su dideliu džiaugsmu, gausiais komplimentais ir linkėjimais, kad šis dainos vienetas būtinai tęstų savo veiklą. Ramovės skyriui pažadėjus nuolatinę globą, vyrai, nors ir nelengvose sąlygose, tęsė savo darbą iki šios dienos. Vieni choro nariai, dėl gyvenimo sąlygų, aplėdo chorą, kiti iškeliavo amžinybėn, treči pavargo. Atėjo keliolika naujų narių ir drauge su senaisiais, veikla liko nenutraukta. Per savo 10-ties metų veiklos laikotarpį, kiek sąlygos leido, choras aplankė savo koncertais St. Catherine, Hamiltoną, Rochesterį, Detroitą, Čicagą ir Baltimorę. Dalyvauta Vasario 16, Birželio išvežimų ir tautos švenčių minėjimuose, o ypatingais atvejais giedojo Clevelando abejose lietuvių parapijų bažnyčiose. Iki šios dienos choras turėjo 79 pasirodymus: 33 — vieši ir 46 — bažnytiniai. Reper-

tuare: 67 dainos ir 27 giesmės. Vien repeticijoms paaukota virš 1200 valandų. Penkerių metų sukakties proga išleista dainų plokštelė, kurios net dvi laidos baigiamos išplatinti po platų pasaulį. Šiais metais, choras pasiryžęs, įdainuoti kitų karinių dainų, o taip pat ir giesmių, juostelę. Chorui nuo įkūrimo dienos iki 1981 m. sausio mėn. 18 d. vadovavo muz. J. Kazėnas, o po to iki šios dienos G. Karsokienė.

Choras yra ypatingai dėkingas Dievo Motinos parapijos klebonui kun. G. Kijauskui, kuris leido velti naudotis parapijos mokyklos patalpomis, repeticijoms. Taip pat nuoširdus

aciū Ramovės Clevelando skyriui už nuolatinę globą, choro mecenatams: Astauskui, Balbotui, Baldauskams ir kitiems širdingiems rėmėjams.

Sukaktuvinis minėjimas-balius įvyks š. m. balandžio mėn. 30 d. 7 val. vakare, Lietuvių namų salėje. Kurie norėtų chorą sveikinti raštu ar žodžiu, kreipiasi į K. Gaižutį: 18108 Hiller Avenue, Cleveland, Ohio, 44119, tel. (216) 481-0791. Norintieji dalyvauti pačiame minėjime-baliuje, kreipiasi į Pr. Petraitį: 18112 Landseer Road, Cleveland, Ohio 44119, telef. 531-1058.

A. Liutkus

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablįus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Šv. Kazimiero 500 m. sukakties proga

GENDRUTIS

(4)

Balė Vaivorytė

Marškono švarkelis apdriskęs tik vėjus gauda, saujoj mulvinas botagas, o kojos — kruvinai ražienų subraižytos sopa... Ir naktys... Vien šiurpi tamsa baubų šmėklom gąsdina... Nuo visapus tik negerumai grūmoja...

Kazimieras paglosto vienplaukį berniuko galvaitę užjaušdamas: — Matau ir suprantu. Dar vaikas tebesi. Tik suaugęs daugiau išmanysi. O žinok: šios žemės takuos niekas vargų neišvengia. Tad turi savo laiką čion atbūti, kolei pats praregėsi. Žemės išmintį suvoksi.

Jisai stabtelia trumpam mirksniui, pasidairo.

— Tu suprasi, jog pilka žemelė, ši juoda velėna — daug kartų vertesnė už karališkus auksus ir deimantus! Nes tik ji dieviško gajumo pilna: joje tiek visko dygsta ir auga, ir veda vaisių. Regėki, tie juodžemio arimai daigina derlius ir viską peni. Šit, auksaširdė ramunėlė ar melsvutis varpelis — kaip džiugina širdį! Net menka smilgutė čia žvaliai klesti ir

sėklą brandina. Darbšti skruzdėlė iš molio grumstukų namus statosi, žiemai būstinę patogią įsiruošia, ar nėra kuo gėrėtis? Gležnas sliekas užuovėją ir valgių molio purve sau randa ir — gyvena laimingas. Ir kiek drugelių margu plazdesiu orą išpuošia! Šimtai sparnuočių laigo ir gūžtas vagoj gudriai kuičia, kiaušelius aptūpę kantriai šildo... Jie vargų nei pavojų nepaiso, mažyliukų vaikučių prasikalant laukdami. Ar ne didžio grožio stebuklai? Ar ne Dievo rankos kraičiai tavo džiaugsmui? O joks auksas nei perlai, nors kilnia puikyste megina — anei grūdėlio tau kasdienos duonutei neišaugins, nė mažo vabalėlio nepasotina. Iš blizgių brangakmenių joks žolės stiebas neprasikiša, joks pasėlys nesuželia, kuris tau gyslas maistu stiprintų. Tad, vaikeliuk mielas, broleli mano, dar ilgokai reikės tau čia ištverti, kad pajustum Dievo dovių malones. Kad žemės laimę suprastum. O perkūnai ir vėtros tau drąsą ir valią teugdo, vyrišką ryžtumą grūdina.

Truputė tylą. Abudu — šventasis ir piemenukas — klausosi sodraus žiogų dūzgimo žolėje.

— Net ir naktis... Tik pagalvok, mažas broleli mano: ar ne saldžiausia atgaivos dovana? Kai per dieną vargai ir širdgėlos nukamuoja, vakare tu mielai sumerki akis poilsui, viską užmiršdamas. Ir jei širdis gėrio ilgesiu tvinksi — tu sapnuoji saulėtų sodų žaismus... O pašum, pats žinai: kokia graži aušra at-

švinta, auksinio saulėtekio žavesiu pražysta! Ir pakyli iš guolio naujai atgimęs. Su naujom jėgom ir gaja viltim laimėti dar nepatirtų progų. Tai stebuklas! Jis kas rytas neša naują šypseną ir vilioja neragautais džiaugsmiais...

...Todėl ir nakties tamsos nereikia pabūgti. Ji tau audžia vis naujų spalvų vaivorykštę, ji atseikėja šviesos palaimą ir — saulės malonių beribę vertę. Tik taip pajunti tikrąjį žemės veido grožį. Kad kaskart žengtum aukštyn, į vis įdomesnius buities kelius. Laiko juosta niekad nesustingsta, kaip akmuo, o vis kinta ir masina be paliovos — link amžinų šaltinių.

Dangiškas globėjas dar pažvelgia į jį idėmiai ir — priduria:

— Tad privalai ypačiai sielą skaistinti... Kad taptų meili ir be dėmės. Žinok, reikia ne vien kūnu augti, kaip tavo gyvulėliai, bet ir sielą kilti į šviesos pasaulius.

— Siela? — Gendručiui tai lyg miglota mįslė. Neatmezgamas painus mazgas tas žodis.

— Taip, siela. Tai tavo širdies gerumas, tavo prakilnus būdas. Ir išmintis. Tik tuo praviršiji kitus gyvius. Štai, stambūs galvijai, gausus avių pulkas — tavęs vieno ir mažo paklauso. Taip žmogui lemta pasaulį apvaldyti. Tai stenkis sielą puošti, kad būtų gryna ir skaisti, kaip angelo sparnas...

(Bus daugiau)

OMAHOS LIETUVIAI

J. Povilaitienė

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Š. m. vasario mėn. 20 d. LB Omahos apylinkės rūpesčiu buvo atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo diena, Vasario 16-toji.

Tą dieną, 10 val. ryto, lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos šv. mišios už Lietuvos laisvės atgavimą.

Kun. Petras Žarkauskas, pamokslo metu, ragino jaunimą gerbti savo tėvų kalbą ir ją mokintis. Ragino neužsidaryti tik tarpusavio organizacijų veikloje, bet eiti į amerikiečių mases. Skelbti jiems, įvairiomis progomis, apie komunizmo daromas skriaudas mūsų tautai. Taip pat, ragino melstis, kad daugiau atsirastų lietuvių jaunuolių, stojančių į kunigų seminarijas, nes be kunigų, nebūs ir lietuviškų parapijų.

Choras "Rambynas" pamaldų metu, giedojo gražias, dienos progai parinktas giesmes. Pamaldos užbaigtos Lietuvos himnu, giedant chorui ir pamaldų dalyviams.

Parapijos salėje, 3 val. p. įvyko pagrindinis šventės minėjimas. LB pirm. Albinas Reškevičius atidarė minėjimą, pasveikindamas į jį susirinkusius. Skautams įnešus vėliavas, Irena Matz sugiedojo Amerikos himną, ir kun. P. Žarkauskas sukalbėjo invokaciją. Po žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimo, Marytė Starkevičiūtė perskaitė sveikinimus, gautus iš senatorių, Nebraska gubernatoriaus ir Omahos miesto mero.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė LB Tarybos prezidiumo sekretorė Birutė Jasaitienė. Ji nekartoj, kaip daugelis, dešimtimis kartų girdėtos nepriklausomybės atstatymo istorijos, bet vaizdžiai nušvietė dabartinį, skaudų mūsų tautos naikinimą. Sistematinę persekiojimą, areštus, rusinimą, jo metodus ir širdį geliančias, viso to, pasėkas. B. Jasaitienė spaskaita buvo įdomi, aktuali ir neilga. Už tai, viešnia susilaukė audringų katučių. Toliau, po rezoliucijų perskaitymo ir išnešimo vėliavų, turėta trumpa pertrauka, po ku-

rios sekė meninė programa. Minėjimo eigai sekti, buvo atspausdinta graži programa. Jos viršelį puošė Vitalio Gaidelio darbo Vytis, įrašai ir tautinių ornamentų juostos. Spausdino Vytas Arnauskas. Jis būdamas spaustuvės savininkas, nemokamai, dažnai įvairiomis progomis atspausdina LB biuletenius, programas ir padaro kitus spaustuvės patarnavimus. Bendruomenė, jam, už tai labai dėkinga.

Minėjimo meninė dalis buvo atlikta, Omahos lietuvių kolonijos, kultūrinių vienetų "Aušros" ir "Rambyno". Šokėjų grupė "Aušra", kuriai vadovauja Gražina Reškevičienė ir Laima Antanėlienė, kaip ir visados, puikiai atliko savo užduotį. Jų šokami šokiai buvo savaip nauji, mieli ir gražūs. Choras "Rambynas" vadovaujamas Algimanto Totilo, išpildė J. Naujelio ir J. Žilevičiaus kūrinius. Moterų choras dainuojant, "Aušros" šokėjos pašoko gražų šokį "Audėjėlė". Julius Rūkas padėklamavo G. Tulauskaitės eilėraštį "Kai sugrįšim į tėvynę". Kristina Jonikaitė-Kartanienė, solo išpildė dvi liaudies dainas: "O paklausykita" ir "Kur bakužė samanota". Chorui akompanavo Aldona Tauner. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Visi minėjimo dalyviai, OLM klubo, buvo pavaišinti skaniais ir gausiais kepsniais ir kava. Vasario 161-tosios proga surinkta aukų: PLB 549 dol., ALT 410 dol., VLIK 205 dol. ir vietos LB reikalams 247 dol.

RŪPINASI LIETUVIŠKA SPAUDA

Šiais metais, minint "Aušros" metus, Omahos Ramovėnai nutarė pasirūpinti lietuviškos spaudos platinimu Omahoj. Jie rūpinsis, kad lietuviai galėtų gauti, nusipirkti, pageidaujamų knygų, žurnalų ir kt. spaudos. Girtina ir graži Ramovėnų idėja ir jos įgyvendinimas Omahos lietuvių kolonijoje. Spaudos reikalais galima kreiptis į Joną Smailį sr..

MOTERŲ KLUBAS

Dar nėra nei dešimties metų, kai įsisteigęs Omahos lietuvių moterų klubas. Tačiau aukomis lietuviškoms institucijoms, fondams ir kt., bus pralenkusios ne vieną, jau daug metų gyvuojančią organizaciją. Moterys pasižymi dideliu darbštumu. Jos kas metai suruošia bent po du įvairaus pobūdžio renginius. Visuomenė jų parengimus lanko ir remia. Už ką Moterų Klubas yra dėkingas visuomenei. Klubas pasižymi ne tik aukomis, bet yra išipareigojusios lankyti lietuvių senelius, kurie neturi jokių artimųjų. Taip pat, jos padeda jiems, jei ko būnama pa-

prašomos. Reikalui esant, net pasirūpina senelių laidotuviomis, jei nėra artimųjų. Kada tik moterų pagalba yra reikalinga parapijai, ar bendruomenei, jos mielai talkina.

Neminint per eilę metų išmokėtų nemažų aukų iš M. klubo kasos, klubas vėl kelių paskutinių mėnesių laikotarpyje aukojo sekantiems lietuvių reikalams:

Po 100 dol.: Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje ir Omahos liet. šeštad. mokyklai. Po 50 dol. aukota: Lietuvos atstovybės rūmų remontui, Lietuvos Kronikai, Tautos Fondui ir Lietuvių Dienoms, kurios įvyks š. m. vasarą, Chicagoje.

Be to, kad ir kuklia auka, buvo nepamiršta ir spauda: Dirva, Draugas, Laisvoji Lietuva, Laiškai lietuviams, Pasaulio lietuvis ir Moteris Kanadoje. Šiuometinę klubo valdybą sudaro: Dana Prai-tienė, Zita Grigaitienė, Dana Drazdienė, Alfa Mikėnaitė ir Janė Agurkienė. (jp)

ROCHESTER

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šios iškilmingos šventės minėjimas buvo pradėtas Rochesterio miesto rotušėje, mero įstaigoje vasario 18 dieną. Meras Thomas P. Ryan paskelbė savo proklamaciją visą savaitę (vasario 14 iki vasario 20-tos) Lietuvos Nepriklausomybės Savaitė Rochesteryje. Proklamacijoje paminėtas mūsų partizanų kovos prieš sovietus, sovietų žiauri priešpauža, išnaudojimas, rusinimas, deportacijos, Amerikos nepripažinimas Lietuvos okupacijos ir Europos parlamento rezoliucija — iškelti Pabaltijo klausimą Jungt. Tautose.

Prof. Vlada Sabalienė įteikė merui L. K. kroniką anglų kalboje ir pasveikino delegacijos vardu, kurioje dalyvavo apie 16 vietos lietuvių. Delegacijai vadovavo J. Jukus. Šią ceremoniją stebėjo televizijos 8-to kanalo reporteris, kuris turėjo pasikalbėjimą su dr. K. Erinkiu ir vakare buvo parodyta per vietos žinias.

Vasario 20 d. minėjimą per WGMC radiją lietuvių ir anglų kalbomis pravedė Raimundas Kiršteinis. Gerai paruoštą programą tęsėsi visą valandą.

Tą dieną, 11 val. buvo atnašautos šv. mišios už žuvusius ir gyvus Lietuvos laisvės kovotojus. Prieš evangeliją, klebono paprašytas, dr. K. Eringis kalbėjo apie religijos įtaką lietuvių tautai nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje iki šių laikų, kuri buvusi ir tebėra dvasinė atrama prieš rusų provoslaviją ir bedievišką komunizmą. Prof. dr. Ant. Klimas paskaitė ištrauką iš L. K. bažnyčios kronikų. Pamaldų metu gie-

dojo vietos LB choras, vad. J. Adomaičio. Vargonais grojo muz. R. Obalis. Guldyno posto legionieriai, ramovėnai, skautai ir ateitininkai dalyvavo organizuotai su vėliavomis. Mišių auką ir gėles nešė prie altoriaus tautinių šokių grupės jaunuoliai, pasipuošę taut. rūbais.

3 val. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje įvyko iškilmingas minėjimas, kurį, kaip kasmet, idomiai pravedė prof. dr. A. Klimas. Po vėliavų įnešimo ir po Amerikos ir Lietuvos himnų prasmingą maldą sukalbėjo Tėvas Justinas Vaškys. Po svečių pristatymo ir latvių atstovo pasveikinimo pagrindinę kalbą pasakė prof. dr. K. Eringis. Savo turingoje kalboje, kuri buvo išklausyta su dideliu dėmesiu, dr. K. Eringis suglaustai pavaizdavo Lietuvos didžiąją tragediją, jai netekus laisvės 1795 metais, lietuvių kovas ir laisvės atgavimą po 123 metų, kuri po 22 metų vėl buvo sutrypta tų pačių rusų maskolių-bolševikų. Toliau prelegentas kalbėjo apie sovietų pastangas suskaldyti ir nutildyti išeiviją. Tačiau daugiausia laiko jis skyrė šio meto problemoms ir pastangoms mūsų kovoje už pabaltijo valstybių nepriklausomybės atgavimą, skirdamas nemažą reikšmę Atlanto chtarai, Helsinkio Aktams ir Europos parlamento priimtai rezoliucijai — iškelti Pabaltijo klausimą J. Tautose. Po paskaitos buvo vienbalsiai priimta rezoliucija Lietuvos vadavimo reikalu, kreipiantis į Amerikos vyriausybę, kongresą ir J. Tautas. Rezoliuciją perskaitė Rūta Kiršteinaitė.

Į minėjimą taip pat buvo atvykę reporteriai iš TV 10 kanalo ir vaizdus iš minėjimo parodė per 11tos vakarinės žinias.

Pertraukos metu buvo surinkta aukų Lietuvos laisvinimui 3161 dol. Didžiausią auką — 1000 dol. davė ponija Alina Žiūrienė. Aukos teberenamos toliau.

Gerai paruoštą meninę programą puikiai atliko LB choras, vad. Jono Adomaičio, akompanuojant muz. R. Obaliui.

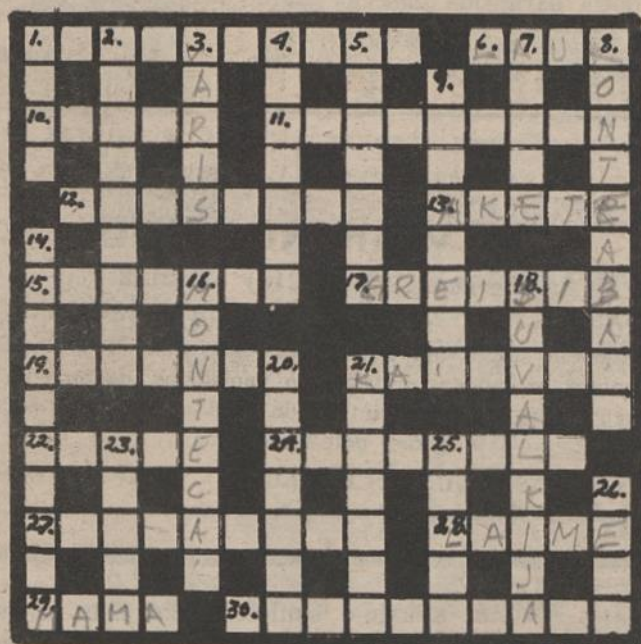
J. Jukus

★

• Šv. Jurgio lietuvių parapija šiais metais švenčia 75-rių metų įkūrimo sukaktį

Švenčiant parapijos jubiliejinius metus, žurn. Ant. Sabalis paruošė spaudai parapijos istoriją. Dr. Bernardas Platakis (Platt) parėmė leidinį 100 dol. auka, kaip mecenatas. Dr. Platakis yra didelis parapijos ir lietuvių darbų rėmėjas, garbingų lietuvių patriotų senosios kartos veikėjų sūnus.

Kryžiažodis Nr.10

b. aq n.

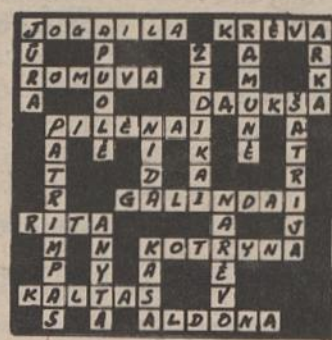
Gulsčiai: 1 — P. Amerikos valstybė; 6 — Išeik; 10 — Pietų kraštų vandeninis augalas (be liet. galūnės); 12 — Nerūdijantis metalas; 13 — Prakirstas ledas (įnag. linksnis); 15 — Bendruomenė; 17 — Gerio krepšininko ypatybė; 19 — Nepaprastas džiugesys (įnag. linksnis); 21 — Viduramžių bausmė; 22 — Brazilijos upė; 24 — "Septynių kalvų" miestas (be liet. galūnės); 27 — garsi ispanų sen. kunigaikštystė; 28 — Sėkmė; 29 — Šeimos narys; 30 — P. Amerikos sritis.

Stačiai: 1 — Sportas; 2 — Vienas žinomiausių bankininkų; 3 — Metalas žemyje; 4 — Senovės ateities spėjikas; 5 — Išpūrensim žemė; 7 — Musulmonė; 8 — Muzikos instrumentas; 9 — Taip britai vadina ak-

torių, atliekantį pagr. vaidmenį televizijoje; (angl.); 14 — Astronominės sistemos kūrėjas; 16 — Antrojo pas. karo metu labai nukentėjęs Italijos miestas; 18 — Lietuvos vietovė; 20 — Moters vardas; 21 — Rusės vardas; žymus kovotojas prieš Bažnyčią (ikūręs savo sektą); 25 — Žinomas švedų miestas; 26 — Antgamtinė pasakų būtybė.

b. agn—

KRYŽIAŽODŽIO NR.9 SPRENDIMAS

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

TAUTINIAI NAMAI REMIA LIETUVIŠKAS INSTITUCIJAS

Lietuvių Tautinių Namų XVI metinis narių susirinkimas įvyko kovo 12 d. savoje pastogėje, 64 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629.

Susirinkimui vadovavo pats valdybos pirm. Jonas Jurkūnas, sekretoriauti pasikvietęs Kazimierą Pocių. Praėjusių metų susirinkimo vaizdų protokolą perskaitė sekretoriavęs Aleksandras Traška.

Pranešimus padarė valdybos pirm. J. Jurkūnas, išdininkas Juozas Andrašiūnas, namų administratorius Bronius Kasakaitis ir direktorių tarybos pirm. Algirdas Visockis. Ir išdininko pateiktos apyskaitos ir duoto balanso paaiškėjo, kad Lietuvių Tautiniai Namai finansiniai yra stiprūs ir pajėgūs patenkinti lietuvių visuomenės poreikius. Nors eksplotacijos pajamos mažėja, bet pelnas didėja, nes turimas pinigų atsargos duoda geras palūkanas.

Namų šeimininkas Br. Kasakaitis pastebėjo, kad dabar nesivaikoma didelio pelno, bet stengiamasi padėti lietuvių kultūrinėms ir švietimo institucijoms, sudarant palankesnes nuomos sąlygas, nes renginiuose atsilankančių svečių skaičius nuolat mažėja.

Po vieno kito pasiaiškinimo ir pasiūlymo, pateiktos apyskaitos patvirtintos ir valdybai išreikšta padėka už jų darbą ir rūpestį.

Direktorių tarybai leidus, valdyba dalį praėjusių metų pelno paskirstė šioms lietuvių institucijoms:

Generaliniam konsulatui Chicagoje — 1,000 dol. Tautos Fondui (Vliko išdui) — 1,000 dol. Pedagog. lit. institutui — 500 dol. Lemonto lit. mokyklai 500 dol.

Pastebime, kad LT Namai Chicago konsulatą remia jau kelinti metai iš eilės.

Nominacijų komisijos, vadovaujamos Vitos Girdvainienės, siūlymu, perrinkti dviejų metų terminui šie direktoriai: dr. V. Dargis, V. Girdvainienė, Br. Kasakaitis, M. Kuzienė, M. Valiukėnas ir A. Visockis.

Liet. Taut. Namų direktorių tarybą sudaro 15 dieguoja organizacijos: Korp! rektorių, kurių 12 renka narių susirinkimas ir tris dele-Neo-Lithuania, Chicagoje, 2 direktorius ir Liet. Taut. Akad. SAMBŪRIS — vieną.

Direktorių tarybos vardu A. Visockis padėjo valdybai, ypač pirm. J. Jurkūnui, išd. J. Andrašiūnui, sekr. M. Valiukėnui ir ilgamečiam nepailstančiam šeimininkui Br. Kasakaičiui. Su-

sirinkimui pasiūlius, valdybai pavesta Br. Kasakaičiui įteikti padėkos raštą.

Pirm. J. Jurkūnas ir Br. Kasakaitis ryškino talkos reikšmę ir dėkojo visiems talkininkams: Ged. Biskiui už garsiakalbių sutvarkymą, Pauliams už maisto paruošimą ir visiems kitiems už didesnę ar mažesnę įnašą.

Po susirinkimo, visi buvo pavaišinti vakariene.

IDOMUS KONCERTAS

Margučio radjo vedėjas Petras Petrutis pasižymi išradingumu ir naujų talentų atradimu. Margučio rengtas idomus koncertas įvyko kovo 13 d. Jaunimo Centro didž. salėje, Chicagoje. Programą atliko viešnios ir svečias iš Vakarų Vokietijos: solistė Vilija Mozūraitytė (altas), pianistė Raminta Lampsatytė-Kollars ir smuikininkas Michael Kollars.

Koncertą pradėjo solistė V. Mozūraitytė akompanuojant Ramintai Kollars, padainavusi G. F. Haendelio, A. Scarlatti ir A. Caldaro 4 dainas itališkai ir J. Brahms 4 dainas vokiškai. Smuikininkas Michael ir pianistė Raminta (vyras ir žmona) Kollars atliko ilgesnį F. Liszto veikala Du osmuikui ir fortepijonui.

Po pertraukos, visi trys menininkai atliko C. Ives lietuviškai Saulėtekį, o smuikininkas M. Kollars — J. Švedo Solo smuikui. Koncertą užbaigė solistė Vilija Mozūraitytė padainavusi K. Brundzaitės — Dvi raudas, V. Barkausko — Tris satyrinius paveikslus (Ragini-mai, varlė ir jautis ir norai) ir J. Gruodžio — Žemė kėlė žolę, ėsk, karvutė, obelėlė ir alaus, alaus. Publikai plojant, priedo padainavo porą dainų.

Publika šiltai priėmė menininkus ir nesigailėjo katučių, o rengėjai apdovanojo gėlių puokštėmis. Solistė Vilija Mozūraitytė turi gerą balsinę medžiagą ir ateitis gali būti šviesi.

Publikos prisirinko pilnutėlė Jaunimo Centro didž. salė ir balkonas, kas rodo Margučio ir programos populiarumą.

★

To paties savaitgalio (III. 11) penktadienio vakare Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje buvo atidaryta Laimos E. Simanavičiūtės dailės darbų paroda. Parodoje išstatė 31 dailės kūrinių. Dail. L. Simanavičiūtė naudoja neįprastą techniką ir medžiagą. Dauguma darbų dažyti enamel dažais ant lankstaus stiklo (plexiglass). Kūriniai labai ryškių spalvų ir patrauklūs. Vos keli gabalai yra dažyti

vandeniniais ar aliejiniais dažais.

Nežiūrint tą vakarą vykusią kitų renginių, į atidarymą susirinko šimtinė meno mėgėjų.

Daug kūrinių chicagiškė visuomenė išpirkė.

L. B. PAMINĖJO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO SUKAKTĮ

L.B. Vidurio Vakarų apygardos valdyba vasario 20 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, suruošė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 65 metų sukakties paminėjimą.

Pamaldas laikė vysk. Vincentas Brizgys ir tėvų jėzuitų provincijolas Antanas Saulaitis, SJ. Pastarasis ir pamokslą pasakė. Solo Giedojo Julita Šermukšnytė-Burgess, vargonavo Alvydė Eitutytė.

Po pamaldų, prie Laisvės paminklo pagerbti kritusieji nepriklausomybės kovose dėl Lietuvos laisvės kariai, uždegtas aukuras ir padėta gėlių puokštė. Žodį tarė politinių kalinių sąjungos pirmininkas Pilypas Narutis. Tolimesnė minėjimo programa vyko Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

Akademine minėjimo dalį atidarė ir įvadinį netrumpą žodį pasakė apygardos pirm. Kazys Laukaitis. Tolimesnė minėjimo dalį vedė Agnė Katiliškytė-Counsell. Įnešus vėliavas sugiedoti himnai, vadovaujant solistei Julitai Burgess ir pianistei Alvydei Eitutytei. Nepriklausomybės aktą ir pavergtos tautos jaunimo atsišaukimą paskaitė jaunoji Aleksandra Gražytė ir Robertas Vitas. Pagerbti savanoriai - kūrėjai Juozo Betkausko asmenyje ir buvę politiniai kaliniai Pilypo Naručio asmenyje, prisegant prie krūtinės gėlytes.

Ilgoką pranešimą — Nuo Vilniaus iki Kabulo — padarė artimas Afganistano laisvės kovotojų bičiulis, atsargos kapitonas Andrius Eiva. Savo pranešimą, užtrukusiame 40 minučių, išblaškė minčių raizginyje, pristatė savo asmenį ir vaidmenį JAV spec. dalinyje, apsilankymą bei susitikimus su Afganistano partizanų vadais, kovotojų gyvenimo sąlygomis, apsiginklavimu ir t.t. Apie susitikimą su lietuviu belaisviu Burba, dabar esančiu internutu belaisvių stovykloje šveicarijoje, naujų žinių neatskleidė. Belaisviai laikomi Sovietų Sąjungos lėšomis, o po dviejų metų, bus leidžiama apsispręsti: ar grįžti į savo kraštą, ar prašytis politinio pabėgėlio teisių. Aprūpinimas geras, bet pašalinių asmenų nepileidžia su belaisviais pasikalbėti.

Pagrindinę paskaitą, užtrukusią nepilną pusvalan-

dį, skaitė dr. Petras Kisielius.

Žodinė dalis, užtrukusi 1 val. 40 min., buvo baigta vėliavų išnešimu.

Po pertraukos, meninę dalį atliko Lemonto apylinkės šokių grupė SPINDULYS, vadovauama Rasos Šoliūnaitės ir Lietuvių operos jaunimo choras, diriguojamas Emilijos Sakadolskienės ir pianinu palydimas Alvydės Eitutytės.

SPINDULYS pašoko keletą tautinių šokių, o choras padainavo Dainų šventei skirtų keletą dainų. Minėjimas užsklėstas Maiornio daina Lietuva brangi.

Meninę dalį pravedė Teresė Drūtytė. Abi pranešėjos savo aprangą nesiderino su programos dalyvių šventiškais aprėdais ir nuotaka. Reikėtų viską reikiamai suderinti, kad susirinkusieji jaustųsi šventiškoje aplinkoje.

Scena papuošta vytimi ir II Pasaulio Lietuvių Dienų šūkiu — Vienybėje su kovojančia tauta, — teikė malonų įspūdį. Dekoravo dail. Algis Trinkūnas.

Minėjime dalyvavo daug žmonių ir užpildė salę ir balkoną. Po minėjimo, dalis dalyvių susitelkė kavinėje ir pabendravo prie kavos puoduko bei gausių vaišių.

Tenka pastebėti, kad tuo pačiu metu Lietuvos atsta-

tymo 65 metų sukaktis buvo minima ir dviejose LB apylinkėse — Brighton Parko ir Cicero. Ten dalyvavusių pasisakymais, taip pat buvo pilnos salės dalyvių.

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Traška, Chicago	10.00
G. Karsokas, Cleveland	3.00
Dr. V. Maurutis, Chesterland	8.00
J. Černiauskas, Detroit	10.00
V. Paliulis, Gansevoort	3.00
Dr. E. Armanienė, Baltimore	33.00
R. Černiauskas, Los Angeles	3.00
K. Žukauskas, Sunny Hills	13.00
J. Bardauskas, New Buffalo	3.00
S. Čyvas, Arlington	3.00
J. Bevins, Sarasota	3.00
J. Naujokaitis, Cleveland	6.00
J. Deksnys, Vineland	8.00
Dr. E. Čeičys, Parma	8.00
VI. Plečkaitis, Richmond Hts.	8.00
A. Juodikis, Seven Hills	3.00
Dr. J. Mačiulis, Cleveland	8.00
B. Žiugžda, Cleveland	5.00
O. Rinkus, St. Petersburg	3.00
Dr. S. Lazdinis, Dayton	10.00
J. Šišas, Glendale	20.00
J. Šepetys, Detroit	10.00
Dr. F. Tallat-Kelpša, Chicago	8.00
E. Bakūnas, Ellicot City	3.00
G. Čapkauskienė, La Salle	3.12

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

"AUŠROS" ŠIMTMETIS SU JAUNIMU

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba kovo 4 d., Jaunimo Centre, Chicagoje, suruošė "Aušros" šimtmečio sukakties minėjimą, kurį pradėjo pirm. Jurgis Janušaitis su įžangine mintimi apie "Aušros" reikšmę Lietuvos tautiniam atgimimui. Minėjimo programai vadovauti jis pakvietė Guodą Antanaitytę. Pirmuoju programos atlikėju ji pakvietė stud. Vytenį Kirvėlaitį, kuris gražiai paskaitė dr. Jono Basanavičiaus įžanginį žodį, parašytą pirmajame "Aušros" numeryje.

Sniegolė Zalatoriūtė, studijuojanti žurnalistiką Illinois Universitete, kalbėjo apie svetimų žodžių įtaką "Aušroje" ir redaktorių pastangas lietuvių kalbą švarinti. Davė ir žodžių palyginimų. Paryškino sunkų ir ryžingą tuomet "Aušros" leidimą bei slaptą jos gabenimą iš Rytprūsių į Lietuvą. Laikraščio pradininkas buvo dr. Jonas Basanavičius. Jis tuomet skelbė, kai žmogus užmiršta savo kalbą — amžinai numiršta savo tautai. Be Basanavičiaus, "Aušros" leidimu bei redagavimu taip pat

rūpinosi dr. V. Kudirka, Višteliauskas, dr. Šliupas, J. Andriukaitis ir kiti, tuomet dar jauni lietuviai.

Robertas Vitas, studijuojęs politinius mokslus, kalbėjo apie "Aušrą" ir jaunimą. Okupacijos pasipriešinimo vadovais anais laikais buvo jaunoji akademinė generacija. Sukilimas prieš caristinę rusų okupaciją, įvykęs 1863 m., parodė, kad fizine jėga tautos laisvės laimėjimas nėra įmanomas, tad tai kovai vesti liko tik viena tinkama priemonė — uždrausta spauda, kuri anais "Aušros" laikais buvo tautinis renesansas, vedęs į nepriklausomybę. Kaip anų laikų laisvės kovotojai slapta leido ir platino uždraustą spaudą, po šimtmečio pavergtoje Lietuvoje vėl iš rankų į rankas slapta keliauja nauja "Aušra" ir kiti pagrindinio leidiniai, žadindami lietuvių išlikti ne mirtingais savo tautai.

Išėjimoj jaunoji lietuvių karta bręsta, kalbėjo Vitas, ir neužilgo perims išėjimo veiklos našta, kuri apims tautos laisvinimo darbus ir žygius. O šiais metais, minint "Aušros" 100 metų sukaktį, šeimos, mokytojai ir pedagogai turi įdiegti jau

nisiem begalinę "Aušros" reikšmę lietuvių tautai.

Mykolas Drunga plačiai savo kalboje pasakojo kaip "Aušros" laikais, taip ir dabar, dvi autos dalis skiria priešo užtvara, tačiau pavergti lietuviai neapleidžia dvasinių vertybių, vesdami laisvės kovą pagrindiniu laisvės spaudos ginklu. Tikėkime tautos pergale, nes jei vieną kartą tauta kėlėsi nepriklausomam gyvenimui, anksčiau ar vėliau ji vėl kelsis. Tačiau dėl kai kurių dalykų reikia mums ir susigėsti, kaip ir perskaičiusiam "Aušros" pirmąjį numerį Kudirkai. O distancija tarp abiejų tautos dalių sumažės, jeigu persiimsime Pasaulio Lietuvių dienų šūkiu "Vienybėje su kovojančia tauta".

Aleksandra Gražytė ir Alida Vitaitė, abi vienu išėjimu skaitė pasikeisdamos iš "Aušros" A. Višteliausko "Op op Nemūnėli ar tu mane šauki" ir kitų autorių poeziją.

Stud. Vytenis Kirvėlaitis skaitė ištrauką iš "Varpo" 3 nr. apie dr. Vinco Kudirkos atsivertimą. V. Kudirka bręsdamas lenkiškoje aplinkoje buvo sulenkėjęs. 1883 metais į jo rankas pa-

teko "Aušros" pirmas numeris, kuris jį labai sujaukino. Jam pasidarė taip graudu, jog apsikniaubęs ant stalo apsiverkė. Buvusi didi gėda dėl pabėgimo nuo lietuviškumo. Po to įsijungė į "Aušros", o vėliau "Varpo", spaudos darbą ir pasidarė didžiu patriotu ir varpininku.

JAV LB KT pirm. I. Bublėnė minėjime pasakė sveikinimo žodį.

Paminėtina, jog į JC kavinę prisirinko daug vyresniųjų ir jaunųjų. Pasigerėtina, kad programą atliko baigę ar baigia aukštuosius mokslus akademiniu-patriotiniu turiniu jaunimas. Matome, kad yra puikaus jaunimo, sugebančio atlikti kultūrinę programą gražiai skambančia lietuvių kalba.

Pirm. Janušaitis padėkojęs programos atlikėjams ir gausiai atsilankiusiems, stud. Sniegolei Zalatoriūtei, priaugančiai žurnalistei, įteikė LŽ S-gos Daužvardžio fondo simbolinę stipendiją-pašalpą — 250 dolerių.

Juozas Šlajus

WATERBURY

LB SUSIRINKIMAS

LB apylinkės metinis susirinkimas šaukiamas kovo 27 d., sekmadienį, 3 val. p. p., šv. Juozapo mokyklos susirinkimų kambaryje, 29 John St.

Darbotvarkėje: valdybos metinės veiklos apžvalga, kontrolės komisijos pranešimas, valdybos sąstato papildymas, atstovų į Apygardos suvažiavimą išrinkimas ir ateities veiklos pramatomai. Visi kviečiami gausingai atsilankyti.

PAVASARIO BALIUS

LB apylinkės PAVASARIO BALIUS įvyks balandžio 9 dieną, šeštadienį, 7:30 val. vak., šv. Juozapo mokyklos didžiojoje salėje, 29 John St., Waterbury.

Programoje: dainininkų duetas — sol. Genė Ugianskienė ir sol. Gabrielius Mironas iš Philadelphiajos. Šokiams gros Terri-Martin orkestras. Pasivaišinimui bus

paruoštas bufetas. Veiks vertingų premijų loterija.

Stalų ir bilių rezervacijomis pasirūpinama iš anksto Spaudos knygyne, 33 Congress Ave., tel. 756-5173 arba skambinant Aldonai Raugalienei tel. 756-5339. Įėjimo auka 7.50 dol. suaugusiems, jaunimui 4 dol.

Pelnas skiriamas Pasaulio Lietuvių Dienų rengimo reikalams.

"AUŠROS" METAI BUS ATŽYMETI KONCERTU

Lietuvių Moterų Federacijų Waterburio klubas, balandžio 17-tą, sekmadienį, šv. Juozapo parapijos salėje, 29 John St., Waterbury, rengia koncertą.

Programą atliks smuikininė Brigita Pumpulytė-Kasinskienė, jai akompanuos jos vyras dr. J. Kasinskas. Tai bus tikra šventė muzikos mėgėjams, nes panašaus koncerto čia jau ilgą laiką nėra buvę.

ATGAIVINTA RADIO- PROGRAMA

LB apylinkės valdybos pastangomis ir visuomenės tvirta parama, nuo kovo 6 d., vėl pradėjo veikti lietuviška radijo programa, kurios jau eilę metų Waterburyje nebuvo. Programai gražintas senasis "Lietuvos Prisiminimų" vardas. Tai yra lyg ir testinimas tos programos, kurią girdėdavome tada, kai rinkomės čia iš Europos. Tuo pagerbia mi buvusieji ilgamečiai programos vadovai, a. a. Motiejus ir Antaninos Aukštikalniai-Colneys, kurie daug pastangų padėjo programai išlaikyti.

Programa bus perduodama sekmadienį rytais, nuo 8 iki 8:45 val., iš stoties WWCO, banga 1240 AM. Programos organizatorius, LB vald. narys Ant. Paliulis, 33 Chipman St., Waterbury, Conn. 06708. Daugiausiai prie organizavimo prisidėję yra LB valdybos nariai Ignas Kriaučiūnas ir Antanas Šatkauskas. Stambiausi programos rėmėjai — aukoję po 50 dol. — yra Mykolas Gureckas ir Kazimieras Sapetka. 40 dol. — Jonas Narijauskas.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio
Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Ivykiai Kr. Donelaičio mokykloje

**PAŠNEKESYS SU
RAŠYTOJA
B. PŪKELEVIČIŪTE**

Kr. Donelaičio aukšt. li-
tuanistinės mokyklos, aš-
tuntosios klasės mokiniai
vasario 12 d. turėjo išskir-
tiną viešnią — rašytoją Bi-
rutę Pūkelevičiūtę, kuri yra
aktorė, rašytoja, poetė ir
vaikų literatūros kūrėja.

Rašytoja pastebėjo, kad
jai labai smagu apsilankyti
mūsų mokykloje jau ne pir-
mą kartą, ir pabendrauti su
jaunais žmonėmis. Retai
pasitaiko progų susitikti su
klausojuais. Ji norėtų, kad
po šio susitikimo išliktume
bičiuliai.

B. Pūkelevičiūtė pasako-
jo apie knygas, kurias ji pa-
rašė. Taip pat pasakojo apie
savo meilę scenai. Parodė
nuotraukas iš savo vaidy-
bos laikų Kaune, statant
"Hanneli". Šias nuotraukas
rašytoja labai brangina,
nes jas išsaugojo per bai-
siausius karo vėjus.

Pirmoji B. Pūkelevičiūtės
knyga buvo poezijos knyga,
pavadinta Metūgemis, iš-
leista Toronte. Be to ji pa-
rašė keturius romansus:
"Aštuoni lapai", "Rugsėjo
šeštadienis", "Naujųjų Me-
tų istorija" ir "Devintas la-
pas". Neseniai spaudoje pa-
sirodė rašytojos naujausia
knyga, pavadinta "Marko
Polo Lietuvoje", kuri susi-
deda iš šešių apsakymų. Be
to, B. Pūkelevičiūtė yra pa-
rašiusi šešias knygeles vai-
lams: Peliukai ir plaštakės,
Daržovių gegužinė, Kalėdų
dovana, Skraidantis paršiuk-
as, Valentina ir Klementi-
na ir Rimas pas Kęstutį.
Ypatingai įdomu buvo iš-
girsti, kaip ji rengė lėles ir
ruošė iliustracijai (knygo-
je "Rimas pas Kęstutį").
Daugumas iš mūsų šias
knygeles yra skaitę.

B. Pūkelevičiūtė rašo ir
dramas. Iš meilės vaidybai
parašė eiliuotą pasaką

"Aukso žąsis" (1961 m.),
už kurią laimėjo LB Jauni-
mo dramos konkurso premi-
ją. Ši pasaka buvo suvai-
dinta Kanados ir Amerikos
scenoje. Vėliau iš jos susuk-
tas lietuviškas filmas, ku-
rio premjera įvyko Chica-
goje, McCormick Place.

Rašytoja trumpai supa-
žindino su dviejų romanų —
Aštuoni lapai ir Devyni la-
pai žymesnėmis vietomis.

Rašytoja pareiškė, kad
lietuviškų plokštelių yra la-
bai daug. Ji mums parodė
plokšteles, kuriose įrašyti
lietuviški vaidinimai. Pir-
moji lietuviško žodžio plokš-
telė padaryta Montrealyje.
Tai K. Borūtos "Baltaragio
malūnas" kurios klausymo
laikas yra dvi valandos. An-
troji — B. Sruogos "Milži-
no, paunksmė". Klausymo
laikas trys valandos. Taip
pat parodė mums visiems
gerai pažįstamą plokštelę
vaikams — Žirginėlius.

1975 m. "Chicago Maga-
zine" žurnalas įdėjo pasi-
kalbėjimą su B. Pūkelevi-
čiūte, kurį pavadino "She
writes for a small audi-
ence". Yra labai naudinga,
kai apie mūsų lietuvių ra-
šytojus parašo kitataučiai,
nes tuo pačiu minimas ir
lietuvių vardas. B. Pūkele-
vičiūtė yra talentinga rašy-
toja. Talento yra dovana.
Talento negali išmokyti jo-
kie mokslai. Visa tai gim-
ta autoriaus sieloje, kuri,
kaip kokia sėkla, brinksta
ir auga jo viduje. Kartais
tos mintys, idėjos tampa
įkyriomis, kol nebūna para-
šytos ant popieriaus. Tai
nėra tik autoriaus minčių
išreiškimas, bet kartu su
visais pasidalinimas jaus-
mais bei idėjomis.

Pasibaigus pašnekėsiui,
Rasa Buntinaitė padėkojo
visų aštuntokų vardu ir
įteikė gėles. Tikrai buvo
malonus ir naudingas jos

K. Donelaičio aukšt. mokyklos Chicagoje jaunieji žurnalistai su viešnia rašytoja B. Pūkelevičiūte. Iš kairės: R. Kučienė — literatūros mokytoja, A. Sabaitė, R. Kirvaitis, rašytoja B. Pūkelevičiūtė, R. Matonytė, R. Buntinaitė, D. Maleiškaitė ir J. Širka — mokyklų direktorius. J. Tamulaičio nuotr.

atsilankymas į mūsų klasę.

Romas Kirvaitis
K. Donelaičio aukšt.
mokyklos, 8 kl.
mokinys

LINKSMI SVEČIAI MŪSŲ TARPE

Antro Kaimo aktoriai: J.
Jakštytė I. Toliuštė, V.
Gilvydienė, R. Stakauskas,
E. Būtenas, J. Kapačinskas,
A. Vaitkus ir A. T. Anta-
naitis — jų prievaizdas, ko-
vo 5 d. atliko įdomią ir
linksmą programą Kr. Do-
nelaičio mokyklų moki-
niams. Vartodami modernų
humorą, pritaikytą seno-
sioms pasakomis, jie parodė
daug juokingų vaizdelių.

Pradžiai buvo "Raudon-
kepuraitės" parodija, kur
pasakojama apie 20 metų
panelę, einančią aplankyti
savo močiutę Lemonte. Vil-
kas, kuris vaizduojamas ap-
sirengęs išeiginiu žaliu kos-
tiumu, užpuola Raudonke-
puraitę, bet netoli buvęs
golfininkas jį užmuša. Už
tai golfininkas yra areštu-
jamas iš uždaromas į kalė-
jimą, o vilkui pastato pa-

minklą, prie kurio gėles pa-
deda net pati Raudonkepu-
raitė.

Po to sekė visa eilė vaiz-
delių pagal įvairias pasakė-
čias, kaip apie žiogą ir
Skruzdėlę, asilus, bulves,
lakštingalas, rožes ir pan.
Spektaklis pasibaigė vaidi-
nimėliu apie tris laimingus
brolius, kurie ėjo į karą.
Linksmi šio vaizdelio pa-
baigai artistai išėjo į salę
ir ėmė berti saldinius žiū-
rovams. Mokiniais Antro
Kaimo atsilankymas labai
patiko. Po spektaklio kai
kurie antrakaimiečiai dar
ėjo per klases dainuodami,
tuo norėdami parodyti, kad,
nors muzika ir pasibaigė,
melodija dar vis tebeskam-
ba.

Andrius Eringis,
VIII kl. mokinys

Jūratė Dainytė skaito savo
rašinį Vasario 16 minėjime Kr.
Donelaičio mokykloje.
J. Tamulaičio nuotr.

Ohio's New \$1 INSTANT Lottery.

Ohio nauja akimirksnio loterija — OHIO
JACKPOT. Tai beveik lošimas tikra slot
mašina. Su tikra kombinacija jūs galite laimėti
iki \$10,000! Ir kada iškeičiate "Free Ticket"
jūs automatiškai patenkate į Grand Prize
traukimą lošimo pabaigoje laimėti \$5,000,
\$10,000, \$20,000, \$40,000 ir aukščiausią premiją
\$1 milijoną!

Laimėjusieji bilietai turi būti patvirtinti Ohio
Lottery. An equal opportunity employer.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

BOSTONO LIETUVIAI

MINKŲ RADIOJOS SUKAKTIS

Steponas ir Valentina Minkai kovo 12 d. šventė Lietuvių Radijo Korporacijos 49 metų sukaktį.

Šiai sukakčiai paminėti kovo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje jie surengė koncertą ir šokių. Programai atlikti ir šokių groti pasikvietė iš New Yorko estradinės muzikos vienetą "Jinai ir trys gintarai". Vienetas susikūrė 1980 metais. Šio vieneto tikslas puoselėti lietuvių liaudies dainas ir lengvos muzikos kūrinį. Vienetą sudaro: Vytautas Daugirdas, vadovas, Danutė Strigaitė, Juozas Nakutavičius-Nakas, Zenonas Jurys, Stasys Janušas — gitaristas ir Felix Shapiro — būgnininkas.

Minėjimą pradėjo pats Steponas Minkus trumpu žodžiu pasveikindamas susirinkusius ir pakvietė Lietuvių Bendruomenės Tarybos narį inž. Vytautą Izbicką tarti žodį, kuris labai įvertino p.p. Minkų nenuilstantį darbą radijo bangomis. Esą p.p. Minkai nematė Lietuvos bet jų meilė savo tėvų kraštui, jų gimtajai kalbai juos vedė ir veda bei stiprina per tiek daug metų dirbti radijo bangomis bei priminti kitiems lietuvių. Padėkojo p.p. Minkams už tą nenuilstamą darbą. Priminė, kad p.p. Minkai šiais metais svenčia savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. New Yorko muzikinis vienetas ir visa publika atsisotėjusi sugiedojo jiems II-giausių metų.

Po šios oficialios dalies, "Jinai ir trys gintarai" pradėjo meninę programą. Jie grojo ir dainavo lietuvių liaudies dainas, prisimindami "Pūpų Dėdę" iš Lietuvos radijofono. Tokiam linksmam vakarui šis vienetas tinka.

Vėliau vyko loterija ir šokiai.

Tik kas yra negerai, kad tą pačią dieną ir tuo pačiu laiku vyko ir kitas rengimas II-ro aukšto salėje. L. T. I. Bostono skyrius rengė dail. A. Tamošaičio "Lithuanian Easter Eggs" knygos pristatymą, buvo rodomas filmas "Lietuvių Audinių Dailė", o taip pat buvo ir lietuviškų margučių paroda.

Minkų vakaras buvo skelbiamas lietuviškuose laikraščiuose veik išties metus, o šis pristatymas tik prieš porą savaičių paskelbtas. Daug kas norėjo matyti abu renginius, bet kada vyko tuo pačiu laiku, negalėjo. Jeigu būtų buvę nors keletą valandų skirtumų, tada būtų galima dalyvauti ir viename ir antrame. Toks sutapimas atsiliepia abiem renginiams. Ateityje reikėtų vengti panašių sutapimų.

NAUJA LB BOSTONO APYLINKĖS VALDYBA

Išrinkta LB Bostono apylinkės valdyba jau pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Danielius Averka, vicepirmininkas Henrikas Čepas, išd. Kazys Bačanskas, sekr. Elena Juciutė ir ryšininkas su kitomis organizacijomis bei jaunimu — Aidas Kupčinskas.

Vos pasiskirsčiusi pareigomis, valdyba jau ruošiasi birželio išvežimų minėjimui, kuris įvyks birželio mėnesį.

PASKAITA APIE RUSIJĄ IR UZBEKIJĄ

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas savo susirinkime, kovo 26 d., 2:30 v. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos mažojoje salėje, turės paskaitininkę Liudą Weingorten, kuri pasidalytys išpūdziais iš kelionės po Rusiją ir Uzbekiją.

KITI PARENGIMAI

• Kovo 26 d. 6 val. įvyks Lietuvių kredito unijos "Taupa" susirinkimas So.

Prescott TRAVEL

National City Bank Bldg. • 623 Euclid Avenue
Cleveland, Ohio 44114 • (216) 621-7910

LAND • SEA • AIR

\$100,000 automatiškai skridimo apdrauda. Mūsų 30 metų patirtis ir naujausi elektroniniai įrenginiai įgalina mus sutvarkyti jūsų grupei, kaip ir individualias ar biznio keliones, įskaitant viešbučius ir automobilių nuomavimą pačiomis ekonomiškiausiomis sąlygomis.

Mes esame visai miesto centre — Clevelande, kur jūs galite sutvarkyti visus savo kelionės reikalus pietų pertraukos metu. Mes galime sutvarkyti grupinę kelionę autobusu ar lėktuvu į dainų šventę ar kitus kokius renginius, įskaitant ir keliones į Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus. Vakare galite skambinti (216) 734-3738.

Astrida Jansons

Kelionių konsultantė ir koordinatore

Mums rašo

LAISKŲ RAŠYMO REIKALU

Amerikoje yra geras paprotys, tai laiško rašymas vyriausybės pareigūnams, kuriuose žmonės pareiškia savo pageidavimus. Nedaug, bet šiek tiek jų rašome ir mes lietuviai. Mano atmintyje, du kartus savo laiškais esame atsiekę gerus rezultatus. Buvo atšauktas Australijos vyriausybės, Pabaltijo valstybių okupacijos pripažinimas ir Simo Kudirkos išlaisvinimas, leidžiant jam su šeima atvykti į Ameriką.

Dabar vėl atsirado du svarbūs reikalai, kuriems mūsų laišakai labai reikalingi. Tai Pabaltijo valstybių bylos pristatymas į J.T. plenumą. Kas nors turi parūpinti ir paskelbti asmenų pavardes, jų užimamas vietas ir adresus nuo kurių priklauso Pabaltijo valstybių bylos patiekimas svarus.

Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Kovo 27 d. 11 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos salėje po bažnyčia įvyks muzikos ir meno valanda tuojau po 10 val. šv. mišių.

• Balandžio 8 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje įvyks arch. Arbo meninių darbų paroda ir paskaita "Žmogus ir kultūrinė apraiška". Paskaita bus pailiustruota skaidrėmis. Rengia LB Bostono apygarda.

• Balandžio 10 d. Laisvės Varpo pavasarinis renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Balandžio 17 d. šv. Petro lietuvių parapijos sueiga — reunion — Lantana restorane.

• Balandžio 24 d. "Aušros" 100 metų sukakties minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Gegužės 1 d. a. a. komp. Juliaus Gaidelio minėjimas. Rengia LMF Bostono klubas.

• Gegužės 22 d. 3 v. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos metinis koncertas-balis.

tymui J.T. plenumui. Antaras, tai paspausti Teisingumo departamento vyr. prokurorą, kad liutųsi siuntinėjės iš tos įstaigos "karo nusikaltėlių" medžiotojus į okupuotas Pabaltijo valstybes ieškoti įrodymų, nes jų ten lankymasis ir bendradarbiavimas su tariamomis vietos vyriausybėmis, pažeidžia JAV okupacijos nepripažinimo principą. Taip pat neleistina iš ten atgabentų sufabrikuotų "įrodymų" naudojimą Amerikos teismuose.

Tačiau, kad mūsų dedamos pastangos atneštų mums norimų rezultatų, laišakai turėtų būti ne tik gerai suredaguoti, bet ir laiškuose reikalingi privalumai išlaikyti. Ne kartą teko matyti asmenų paruoštų laiško tekstus ir formas, kuriuos žmonės pasirašę siunčia. Laiškai, kuriuose nėra aiškiai įrašyta siuntėjo adresas ir pavardė, o tik dažniausia neįskaitomas parašas, vos ištrauktas iš voiko metamas į krepšį. Laiškai, kurie liečia bendrą reikalą, būtų gerai, kad jų pavyzdžiai būtų suredaguoti kompetentingų žmonių (teisininkų), o plačioji visuomenė galėtų tokius pavyzdžius panaudoti. Kitaip, nevykusiais laiškais, ne tik, kad nieku nepadedam, bet save kompromituojam.

K. Radvila
Surfside, Fla.

• Jonas Brazauskas, buvęs miškininkas, Lietuvių Fondo Waterburyje atstovas, Balfo pirmininkas, bendruomenininkas yra sunkiai susirgęs. Randasi savo namuose, prižiūrimas žmonos, dantų gydytojos Albinos Brazauskienės.

• Komp. Aleksandras Alekšis ir jo žmona Marcelė, randasi poilsio namuose. Komp. Alekšis, savo laiku buvo lietuviškos — katalikiškos veiklos ašis Waterburyje.

Aleksiai džiaugiasi sulaukę lankytojų ar iš buvusių bendradarbių gavę vieną kitą laiškutį. Jų dabartinis adresas: Mr. & Mrs. A. Alekšis, 3584 East Main St., Woodland Rest Home, Waterbury, Conn. 06705. (ap)

Muzikinis vienetas "Jinai ir trys gintarai": V. Daugirdas, Z. Jurys, D. Strigaitė ir J. Nakutavičius.

"Amber Holidays"

1983 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Balandžio 20 \$1075.00	Liepos 20 — \$1338.00
Gegužės 4 — \$1075.00	Rugpjūčio 3 — \$1338.00
Gegužės 11 — \$1229.00	Rugpjūčio 17 — \$1528.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Gegužės 25 — \$1285.00	Rugsėjo 7 — \$1338.00
Birželio 15 — \$1528.00	Rugsėjo 19 — \$1143.00
(su Ryga)	Rugsėjo 26 — \$1110.00
Birželio 22 — \$1338.00	Spalio 5 — \$1229.00
Liepos 13 — \$1528.00	(su Ryga)
(su Ryga)	

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

Kaziuko mugė Clevelande

JADVYGA BUDRIENĖ

Kasmet lietuviškoji skautija mus nukelia į Vilnių, kur kovo mėn. 3-5 dienomis, šv. Kazimiero šventės proga vykdavo turgus-prekymetis. Spėjama, kad prekybos atsirado po to, kai šv. Kazimiero palaikai buvo perkelti į Vilniaus katedrą 1636 m. ir buvo įvesti at-laidai, kurie sutraukdavo minias maldininkų. Prekybininkai ir įvairūs amat-ninkai rado proga pasipelnimui ir net 3 dienas, pačioje katedros aikštėje, vesdavo prekybą. Pasiruošimus atlikdavo iš anksto. Tvarkingai paruoštose būdelėse ant stalų išdėliodavo prekes. Būdingos prekės buvo: medžio drožiniai ir kiti dirbiniai, audiniai, vežimai, ratai, kubilai, šaukštai, samčiai, įvairios pintinės rečiai, grėbliai ir daug kitų ūkio padargų. Garši buvo mugė kepiniais: riestainiais, meduoliais, velykinėms bobutėms, gražiai išdekoruotomis spalvotomis širdelėmis su įrašytais vyrų ir moterų vardais. Garšios ir Vilniaus verbos, nupintos iš įvairiaspalvių džiovintų laukinių gėlių. Be savų gaminių, buvo pardavinėjamos įvairios fabrikinės reikmenės, suvežtos iš kitų miestų. Didelį pasisekimą turėjo audiniai, vaistažolės: čiobreliai, liepos žiedai, ramunėlės, alijošius ir kt. Tokia mugė Vilniaus kraštui turėjo didelę ekonominę reikšmę.

Clevelando skautijos ruošta mugė įvyko kovo mėn. 13 d., sekmadienį, bet jau šeštadienį nuo ankstyvo ryto prasidėjo darbai Dievo Motinos parapijos salėje ir virtuvėje. Skautai statė stalus, o skautės ant jų dėliojo įvairius rankdarbius: tautines lėles, velykinius margučius, medines žvakides, paveikslus ir kt. Vyresnės skautės, vadovaujamos ps. Vilijos Nasvytės ir ps. Julijos Taorienės, rodydamos darbštumo pavyzdį jaunesnėms sesėms, turėjo net du stalus: vieną įvai-

rių rankdarbių, antrą — velykinių kepsnių. Patyrusios skautės, vadovaujamos s. fil. Amandos Muliolienės ir vyr. s. Rimos Apanavičiūtės, spėjo "pririnkti" gražių baravykų, kuriuos sekmadienį, žmonės labai greit išpirko. Skautės, vadovaujamos ps. Virginijos Juodišytės ir fil. Danguolės Vadopalienės išdėstė magnetinius gaminius, papuošalus ir kitus smulkius rankdarbius. Vyresnių skaučių "židinys", vadovaujamas ps. Albinos Bakūnienės, pri-gamino siuvinėtų rankinukų, piniginių, kitų rankdarbių ir prikėpė skanių riestainių, kurių dalį pardavinėjo paukštytės ir aguonėlės. Paukštyčių stalas, vadovaujamas prityrusios skautės Vijos Bublytės ir

Vyr. skautininkai Apolonija ir Valdemaras Šenbergai, lydimi Clevelando skautijos vadovų, eina atidaryti Kaziuko mugę. J. Garlos nuotr.

talkininkės ps. Danutės Belzinskienės, dailiai ir skonin-gai sutvarkytas, tvarkingai išdėlioti paukštyčių paga-minti zuikučiai, paukščiukai, maži krepšeliai — labai patraukliai atrodė. Neatsi-liko ir skautininkės su Vilniaus verbomis, lietuviškais

audiniais, Velykų bobutėmis figurėlėmis, margučiais, gražiai dekoruotomis širdelėmis ir kitomis įvai-renybėmis. Be to, skautininkės suorganizavo ir pravedė laimės šulinio loteriją. Patį šulinį sumontavo aka-demikių pirmininkė fil. Dia-

na Petrauskaitė-Lawlor.

Brolių stalai pasižymėjo įvairiais medžio išdirbiniais: koplytėlėmis, rankšluostinėmis, gražiomis žvakidėmis, medinėm gėlėm ir kitais dailiais dekoratyviniais darbais, kurie rodė skautų nagingumą ir menišką sugebėjimą.

Sekmadienį skautija organizuotai dalyvavo pamaldose. Tuo po pamaldų, įvyko mugės atidarymas. Susirinkusius tėvus, visuomenę ir atvykusius svečius iš kitur, pasveikino jūrų v. s. Vladas Petukauskas, tolimesnei eigai vesti pakvietė ps. Viliją Nasvytę. Pro išsirikiavusius jūrininkus į salę įvygiavo Pilėnų skautų tuntas ir Neringos skaučių tuntas tvarkingas ir turtingas vyr. skaučių skaičiumi. Tuntininkas ps. Remigijus Belzinskas ir tuntininkė v. s. Stefa Gedgaudienė pasveikino atvykusius į salę skautus-es. Tuntininkė S. Gedgaudienė pakvietė 65 metus skautybei dirbančius vyr. skautininkus Apoloniją ir Voldemarą Šenbergus atidaryti mugę. Juos lydėjo dvasios vadas ps. G. Kijauskas abu tuntininkai, rajono vadas v. s. V. Jokūbaitis, rajono vadeivė ps. Aldona Miškinienė, skautininkų skyriaus vedėja ps. M. Nasvytė, Clevelando skautininkų draugovės pirm. v. s. J. Budrienė, jūrų skautų įgulos vadas j. vs. Vl. Petukauskas ir vyr. skaučių "Židinio" pirm. A. Bakūnienė. Perkirpus kaspiną v. s. A. Šenbergienė pasveikino skautus šūkiu "Budėk"! Nuskambėjus "vis budžiu!", svečiai pasipylė prie stalų. Vieni pirkė kiti žiūrėjo ir gerėjosi gražiais darbais. Svečių tarpe maišėsi ps. Giedrė Kijauskienė klonu aprangoj, ji sveikino atvykstančius, kėlė nuotai-ką, siūlė įsigyti loterijos bi-lietus. Veikė dvi loterijos: viena suaugusiems, antra — laimės šulinys, sutraukęs visus mažuosius lankytojus, kurie už 25 ct. sėmė savo laimę. Visi bilietai pilni: saldainiai, margučiai, sausainiai, žaislai ir kitos (Nukelta į 14 ps!.)

Jaunieji aktoriai Kaziuko mugėje suvaidinę "Karalaitę ir nykštukai".

J. Garlos nuotr.

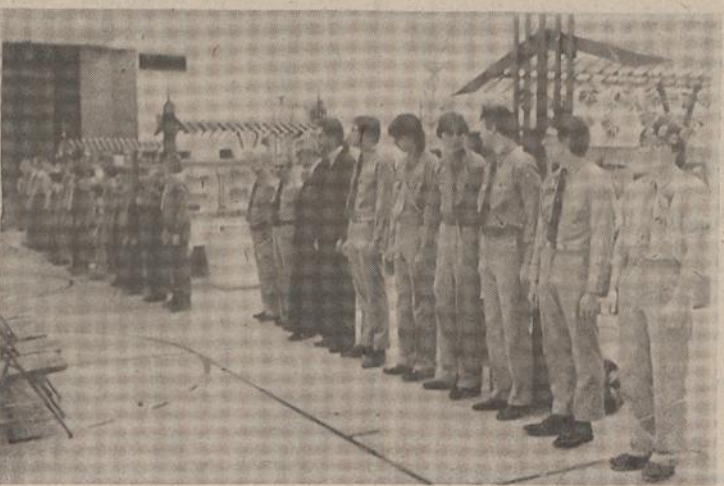

Kaziuko mugė buvo gausi lankytojais ir graži savo darbais.

J. Garlos nuotr.

APAČIOJ: Skautės ir skautai išsirikiavę prieš atidarant Kaziuko mugę.

J. Garlos nuotr.

Kaziuko mugė...

(Atkelta iš 13 psl.)

gėrybės kilo iš šulinio. Akademikų pirmininkai — fil. Diana Petrauskaitė-Lawlor ir fil. ps. Linas Jokūbaitis su pasisekimu pravedė "Užburtąją fotografiją". Mugė aplankė amerikiečių "People and Culture" organizacijos ekskursantai, kurie domėjosi margučių marginimo technika, šį meną svečiams demonstravo ir juos pamokino M. Janavičienė ir ps. Eglė Laniauskienė.

Apatinėje salėje svečių laukė tėvų ir skautų bičiulių suaukotas turtingas tortų stalas, tvarkomas v. s. fil. M. Švarcienės ir Tėvų Komiteto rūpesčiu paruošti pietūs. Tėvų Komitetui vadovauja ps. Birutė Vede-gienė. Lankytojų buvo daugiau negu manyta, todėl šeimininkės greit išpardagelis lankosi mugėje tikslu paremti skautišką veiklą. Tėvų talka yra labai svarbi ir reikšminga, tėvų aukos grįžta jų pačių vaikams, kurie mokosi savistovumo, atsakomybės jausmo, parei-gingumo, tarpusavio bendravimo ir dėda didelės pastangas išlaikyti lietuviybę.

Kaziuko mugės ruošime taip pat daug talkininkavo Neringos tunto vyresnių sesių nauja Gabijos draugovė.

Malonu buvo sekti vaidinimą "Karalaitė ir Nykštukai". Kiekvieno "artista" lietuvių kalba džiugino klausytojo širdį. Pasigerėtinai gera vaidyba, gal net talentinga. Vija Bublytė karalaitės vaidmenį atliko puikiai, neatsiliko raganos vaidmeny Audrė Apanavičiūtė, princas Linas Biliūnas, ilgabazdis nykštukas — Lina Kijauskaitė ir visi kiti. Dėka dail. Eglės Mulionienės ir sesės Aldonos Raulinaitienės, spalvinga scena, graži taisyklinga kalba žiūrovams paliko gerą įspūdį.

Po vaidinimo vyko laimėjimo traukimas. Gražią tautinę lėlę laimėjo skautas vytis Algis Miškinis ir ją padovanojo savo mamai ps. Aldonai Miškinienėi.

Visus mugės darbus su-

Vyr. skautininkės I. Jonaitienė ir S. Radzevičiūtė demonstruoja velykinių verbų pynimą senoje Arcadoje, Peoples and Cultures organizuotoje programoje.

AUKOS BALFUI

Per BALFo 145 skyrių Clevelande 1982 m. aukas į vargą patekusiems lietuviams šelpti įteikė sekantys

— \$1000.00 — A. ir F. Kunevičiai.

\$202.00 — dr. J. ir D. Maurukai.

\$200.00 — dr. I. ir A. Jasiai, J. Kuncaitienė.

\$160.00 — J. ir J. Wanickei.

\$120.00 — V. ir T. Urbaičiai.

\$101.00 — dr. J. Šonta.

\$100.00 — F. Baldauskas, dr. V. Bložė, dr. V. ir V. Gruzdziai, dr. J. Skrinska, Č. ir I. Šatkai.

\$75.00 — A. ir R. Babickai.

\$61.00 — dr. H. Brazaitis.

\$51.00 — V. Akelaitis, J. Krištolaitis, dr. J. Mačiulis.

\$50.00 — J. Balbatas, dr. D. ir R. Degėšiai, prof. dr. P. Jucaitis, dr. V. ir A. Karobliai, dr. J. Kavaliūnaitė, dr. V. ir A. Mauručiai, V. ir J. Radžiai.

\$48.00 — R. G. ir S. Kubiliūnaitė-Newton.

\$40.00 — K. ir Z. Gobiai, M. Ješmantienė, M. ir I. Janavičiai.

maniai organizavo ir daug širdies įdėjo tuntininkė v. s. gilvelistė Stefa Gedgaudienė. Dėka tėvų, vadovų ir talkininkų, mugė pavyko gerai.

\$35.00 — dr. J. ir I. Stan-
kaičiai, A. Styra, J. Virba-
lis.

\$33.00 — A. J. ir V. Puš-
koriai.

\$31.00 — J. Augustinavi-
čius, A. Bielskus, V. ir J.
Janušiai, V. D. ir L. Jokū-
baičiai.

\$30.00 — E. Kersnaus-
kas, F. Klimaitis, E. ir A.
Mackevičiai, P. ir O. Žilins-
kai.

\$28.00 — B. ir V. Čyvai.

\$27.00 — N. ir P. Bieli-
niai, E. ir P. Jogai.

\$26.00 — L. ir V. Apa-
niai, J. Gudėnas, J. Ilendie-
nė, H. ir S. Idzeliai, E. Ja-
nulinė, J. Mikonis, V. ir B.
Petkai, J. Pivoriūnas, V. ir
G. Plečkaičiai, V. ir E. Rač-
kauskai, V. Sniečkus, M.
Žitkus.

\$25.00 — G. ir J. Čyvai,
B. Gaidžiūnas, A. Gražulie-
nė, D. ir G. Ješmantai, A.
Karklius, dr. R. ir E. Ka-
šubai, lietuviai Tėvai Jė-
zuitai Clevelande, P. ir J.
Klioriai, H. Kripavičius
(Patria), A. Mackuvienė,
dr. G. ir dr. S. Matai, D.
Mikoliūnienė, P. Razgaitis,
O. ir P. Skardžiai, dr. E. ir
R. Šilgaliai, V. Valys.

\$21.00 — K. ir I. Civins-
kai, J. ir V. Dautai, Z. Duč-
manas, prof. dr. S. Jan-
kauskas, N. Kaminskienė,
A. ir P. Petraičiai, P. ir N.
Puškoriai, P. Tamulionis.

\$20.00 — A. Balašaitienė,
B. ir G. Bernotai, V. Blins-
trubas, A. Brazaitis, P. But-
kuvienė, S. Butrimas, J. ir
I. Juodžiai, A. ir B. Kark-
liai, S. ir V. Knistautai, K.
Mažonas (St.), A. Muliolis,
E. ir B. Nainiai, B. Natke-
vičiūtė-Pautienienė, M. ir
O. Naumanai, Z. ir S. Obe-
leniai, A. Pautienis, J. Pet-
kevičienė, A. ir R. Petraus-
kiai, O. ir K. Raliai, J.
Stempužis, E. ir A. Stepo-
navičiai, J. ir M. Švarcai, K.
Tijūnėlis.

\$17.00 — J. ir J. Naujo-
kaičiai, A. ir I. Sušinskai,
A. ir V. Valaičiai.

\$16.00 — A. Ambrazienė,
P. ir B. Ežerskiai, J. ir S.
Kazlauskai, L. ir S. Keže-
niai, N. ir V. Palubinskai,
V. ir O. Rociūnai, B. Snars-
kis, E. ir J. Stepai, A. ir R.
Zorskai.

\$15.00 — V. ir T. Degu-

čiai, G. Juškėnas, R. ir V.
Klioriai, O. ir B. Maželiai,
V. Stimburienė, dr. P. ir K.
Stungiai, P. Zigmantas, J.
Žygas.

\$14.00 — S. Lukas.

\$13.00 — V. Stuogis.

\$12.25 — A. Kazlas.

\$12.00 — F. ir J. Jasine-
vičiai, H. Macijauskas, E.
Mekienė, D. ir D. Staniš-
kiai, I. Stankevičius, B.
Žiugžda.

\$11.00 — A. ir V. Bar-
tuškai, V. Benokraitis, R.
Bublys, J. Citulis, T. Gaš-
kienė, prof. dr. J. Jakštas,
A. Kasulaitis, J. Kaklaus-
kas, P. Kaunas, S. Laniaus-
kienė, B. Malcanienė, B.
Nasvytienė, A. ir V. Palū-
nai, A. Penkauskas, A. Ruk-
šėnas, J. ir E. Saikai, V.
Šamatauskas, P. ir J. Ven-
ciai, O. ir K. Žygai.

\$10.00 — E. Alšėnienė,
V. ir A. Andrušaičiai, M. ir
J. Apanavičiai, S. Astraus-
kas, kun. J. Bacevičius, M.
ir V. Bačiuliai, A. ir V. Ba-
kūnai, A. Balaišienė, M.
Blynas, M. Bujokienė, D.
Čipkienė, J. Čiuberkis, J. ir
M. Damušiai, E. ir K. Gai-
žučiai, K. Gaižutis, S. ir V.

Gedgaudai, B. ir V. Gedvi-
lai, V. Gelgotas, kun. A.
Goldikovskis, dr. A. Idzelis,
M. Ivanauskienė, A. Jonai-
tis, S. Jurgaitis, A. ir A.
Kavaliūnai, Dž. Kižys, dr.
K. Kliorys, P. Kudukis, A.
ir K. Laikūnai, J. ir S. Lo-
zoračiai, A. Lūža, A. Mal-
canienė, A. ir G. Masilio-
niai, O. Mažeikienė, L. ir L.
Nagevičiai, J. Naujokaitis,
S. Pabrinkis, D. ir V. Ra-
moniai, I. K. Sniečkai, A.
Spirikaitis, A. Tamulionis,
dr. D. Tamolionytė, B. Ta-
rutienė, I. Verbyla, I. Vinc-
lovienė.

\$8.00 — G. ir V. Buč-
miai.

\$7.00 — V. M. Matulio-
nis, J. Skavičius.

\$6.00 — M. Barniškaitė,
I. Jonaitienė, J. Kaunas, V.
Kaunas, O. Kašubienė, J. ir
A. Kazėnai, M. ir A. Liut-
kai, A. ir J. Ožinskai, J. Ži-
lionis.

\$5.00 — P. Akelis, M. Ba-
joraitienė, A. Balas, A. Ba-
lasevičius, N. Brazulienė, V.
Drabišienė, D. Gatautienė,
S. Ignatavičius, E. Jocienė,
F. Juras, A. ir G. Karsokai,
J. ir B. Kasperavičiai, O. ir
V. Kavaliūnai, P. Kazokas,
I. Laurinaitenė, N. Mačys,
S. Mačys, P. Mainelis, P.
Marcinkus, V. Matulionis,
A. Mikoliūnienė, A. ir V.
Miškiniai, S. Natkevičienė,
A. Neimanienė, J. Orantie-
nė, J. Račyla, A. Rastaus-
kas, S. ir V. Rutkauskai, B.
Smetonienė, K. Šlapelis, P.
J. Šukis, V. Tamulis, B. ir
V. Taraškai, M. Titienė, D.
Vaičiūnas, A. ir O. Vasiai,
J. Velykis, U. Verbylaitė, J.
Zorubienė.

\$4.00 — K. Bruožis.

\$3.00 — A. Andrijauskas.

\$2.00 — M. Trainauskai-
tė.

\$1.00 — A. Mikulskis.

Skyriaus valdyba nuošir-
džiai dėkoja už visas aukas.

Norintieji sušelpiti į var-
gą patekusius lietuvius-es,
per BALFą, aukas prašomi
siųsti skyriaus išdininkui
V. Jokūbaičiui arba įteikti
bet kuriam valdybos na-
riui.

Visos aukos yra atleidžia-
mos nuo JAV Federalinių
mokesčių.

BALFo 145 Skyriaus
Valdyba Clevelande

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados
lietuvius keliauti į
LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

siūlome jaunimui rugpjūčio 6 – rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

1. Gegužės 12	5. Liepos 7	8. Rugsėjo 1
2. Gegužės 19	6. Liepos 14	9. Rugsėjo 8
3. Gegužės 26	7. Liepos 21	10. Spalio 6
4. Birželio 23		11. Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dviejų savaitių
maršrutu – Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės
lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

Kovo mėnesį bus nupirktos velykinės dovanos giminėms
Lietuvoje (automobiliai ir kiti daiktai).

* Nuperkame kooperatinius butus giminėms Lietuvoje
* Sutvarkome dokumentus išskvėtimams
* Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę
paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui,
seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:

2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Montreals — (514) 669-8834 — L. Stankevičius

Istaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminavičiai
(kelionių istaigos registracijos numeris — 1835961)

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor

savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga
apskirtyse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir
naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Flori-
doje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis
į mano įstaigą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

ALTO, JAV Liet. Bendruomenės ir VLIKo pritarmu susiorganizavęs lietuvių teisėms ginti komitetas kviečia 1983 m. balandžio mėn. 17 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje informacinį susirinkimą.

Adv. P. Žumbakis, dr. A. Damušis ir Rasa Razgaitienė painformuos apie lietuvių tardymus Amerikoje, vykdomus naudojantis sovietinės "teisės" ir KGB daviniais.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai yra kviečiami susirinkime dalyvauti ir prisidėti prie pastangų atsispyrimui komunistinei propagandai siekiančiai pabėgėlius nuo komunizmo apkaltinti kolaboravimu su naciais.

Lietuvių Teisėms Ginti Komitetas

• **Peoples and Cultures** savo galerijoje 1400 W. 10 St. Clevelande, nuo kovo 27 iki balandžio 30 rengia velykinių margučių parodą, kurioj bus ir lietuviški margučiai. Paroda atidaryta nuo 1 iki 5 v. v.

• Į "Antro Kaimo" pastatymą, kuris įvyks balandžio 16 d., šeštadienį, 7:30 v. v. Dievo Motinos parapijos salėje, bilietus galima įsigyti parapijos svetainėje po pamaldų ar paskambinus St. Butrimui 481-2130 arba V. Brizgiui 261-4077.

Rengia LB Ohio Apygarda.

Grandinėlės koncertai visad sutraukia daug publikos, tad ir šis sukaktyvinis koncertas kovo 19 d. buvo gausus žiūrovais. Nuotraukoje dalis šokėjų su sol. A. Stempužiene atliekant programą. Plačiau bus kitame numeryje.

• **Balfo Clevelando skyriaus** susirinkimas įvyks šį sekmadienį, kovo 27 d. 12 v. Dievo Motinos svetainėje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• **Žalgirio šaulių kuopos** visuotinis susirinkimas įvyks š. m. kovo 26 d. 6 val. vak. Lietuvių namuose. Visų dalyvavimas labai reikalingas. Bus renkama valdyba ir kuopos pirmininkas.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **KOVO 26-27 D.D. dail.** Nijolės Palubinskienės kūrinių paroda Lietuvių Namuose. Rengia Korp. Giedra.

• **KOVO 27 D. 12 val.** Balfo metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos apatinėje salėje.

• **BALANDŽIO 9 D. Šv.** Kazimiero Litanistinės mokyklos Pavasario šventė Dievo Motinos parapijos salėje.

• **BALANDŽIO 10 D. 4 v. p. p.** Dr. Danguolės Tamulionytės knygos pristatymas Lietuvių namuose. Rengia Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą.

EARN 16% INTEREST

P. O. BOX 31417
Independence, Ohio 44131
(12-15)

HOUSE FOR SALE

House for sale by owner, brick colonial on South Lake Shore. Call: 486-2378.
(12-15)

• **BALANDŽIO 10 D. 12 val.** Šv. Jurgio parapijos salėje šv. Jurgio šventė ir metiniai padėkos pietūs (Velykų stalas). Rengia parapijos taryba.

• **Balandžio 16 D. atvažiuoja "Antras Kaimas"** iš Chicago. Ruošia LB Ohio Apygarda Dievo Motinos parapijos salėje.

• **BALANDŽIO 17 D.** Prof. Augustino Voldemaro 100 metų sukakties minėjimas 4 v. p. p. Lietuvių Namuose.

• **BALANDŽIO 22 D.** Draminės literatūros vakaras. Ruošia Vaidilos teatras.

• **BALANDŽIO 24 D. 12 val.** LB Clevelande ruošia prof. dr. Prancėvičiaus paskaitą Dievo Motinos parapijos salėje.

• **BALANDŽIO 30 D. ir GEGUŽĖS 1 DIENOMIS** Clevelando Ateitininkų metinė šventė, koncertas ir šokiai šeštadienį ir iškilmingas posėdis sekmadienį Dievo Motinos parapijos salėje.

• **BALANDŽIO 30 D.** Clevelando ramovėnų vyrų choro dešimtmečio minėjimas-balius Lietuvių namuose.

• **GEGUŽĖS 14-15 d.** Skaučių Židinio parengimas.

• **GEGUŽĖS 15 D. 11:30 val.** Šv. Jurgio salėje metinis parapijos susirinkimas ir tarybos narių rinkimai.

• **GEGUŽĖS 21 D. LKVS** "Ramovės" suvažiavimo balius, Lietuvių Namuose.

• **GEGUŽĖS 22 D. Šv. Kazimiero** Litanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas 11:30 val. Dievo Motinos parapijos salėje.

• **Birželio 12 D.** Birželio minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• **BIRŽELIO 19 D.** Onos Mikulskienės Kanklių Muzikos Studijos mokinių rečitalis Lietuvių Namuose.

• **BIRŽELIO 19 D. 12 val.** Šv. Jurgio salėje Juozo Tumo Vaižganto mirties 50 m. minėjimas-akademija. Rengia parapijos taryba.

• **LIEPOS 10 D. 12 val.** Šv. Jurgio salėje Dariu ir Girėno Lituanikos skridimo 50 m. sukakties minėjimas rengiamas parapijos tarybos.

• **RUGPIŪČIO 14 D. SLA** 14 kuopos gegužinė Jokūbaičių sodyboje.

• **RUGSĖJO 4 D.** gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• **RUGSĖJO 10 D.,** šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• **RUGSĖJO 11 D.,** Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grobą ir Tautos šventės paminėjimas.

• **RUGSĖJO 17 D. 6:30 val.** vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• **RUGSĖJO 24 D.** "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• **SPALIO 1 D.** Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• **SPALIO 8-9 D.,** šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atlaidai).

• **SPALIO 8 D.** Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose.

• **SPALIO 15 D.** Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• **SPALIO 16 D. 4 val.** popiet Simfoninis koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Dalyvauja Clevelando Filharmonijos orkestras, sol. Jonas Vaznelis ir pianistas Antanas Smetona. Rengia Dievo Motinos parapiją.

• **LAPKRIČIO 13 D. 11:30-3:00 val.** parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• **LAPKRIČIO 19 D.** Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• **LAPKRIČIO 19 D.** kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių Namuose.

• **GRUODŽIO 24 D. 9 val.** vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• **GRUODŽIO 31 D. 9 val.** vak. parapijos salėje šv. Jurgio parapijos rengiamas Naujųjų Metų sutikimo pokylis.

Šį šeštadienį, kovo 26 d. 7:30 v. v. Clevelando Lietuvių namuose atidaroma dail. Nijolės Palubinskienės kūrinių paroda. Nuotraukoje vienas jos darbų — Karuselės (ofortas).

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTUVINIS MEDALIS

Skulptoriaus Vytauto Kašubos sukurtas yra vienas iš kelių atrinktų reprezentuoti JAV medalių meną Tarptautiniame Medalių Federacijos (FIDEM) kongrese, kuris įvyks š. m. spalio mėnesį Florencijoje. Šio 19-to kongreso proga Medici Ricardi rūmuose ruošinama ir apžvalginė medalių paroda, kurioje dalyvaus 40 šalių. Federacijos steigėjai, kaip ir kongreso bei parodos organizatoriai yra prancūzai.

Vilniaus sukaktuvinis medalis buvo išleistas 1979 metais Akademinių Skautų Sąjūdžio ir Filisterių Skautų Sąjungos Los Angeles skyriaus Medalio Komiteto pastangomis, atžymint Vil-

niaus Universiteto įkūrimo 400 metų sukaktį.

• Jurgis ir Elena Sirusai, praleidę žiemą Floridoje, grįžo į savo nuolatinę gyvenamąją vietą Flemington, N. J. Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• LB Philadelphijos apylinkės valdyba, per išd. M. Sušinskiene, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• LKVS Ramovė Hartfordo skyrius, per sekr. A. Maslauską, Dirvai paremti atsiuntė auką 15 dol. Ačiū.

• Bilietus į Dainų Šventę, kuri bus liepos 3 d., Pasaulio Lietuvių Dienų metu, galima gauti Vaznelių parduotuvėje Gifts International, 2501 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629, USA

(tel. 312-471-1424). Bilietų kainos: US \$17.00, \$15.00, \$13.00, \$10.00 ir \$5.00. Užsisakant paštą, čekius prašoma rašyti Lithuanian World Festival, Inc. vardu, kartu pridėdant sau užadresuotą voką su pašto ženkliu.

DAYTONA BEACH

SKAMBIOS DAINOS LIETUVIŠKAS VIENETAS

St. Petersburg muzikas Albertas Mateika greitomis suorganizavo vyrų dainos vienetą (oktetą). Į jį įsijungė: J. Grėbliuskas, A. Kovera, A. Kucinskis, St. Pusvaškis, Vl. Račkauskas, A. Ulbinas ir J. Šarūnas. Visi jie čia pas mus yra atskridę iš tolimų ir skirtingų vietovių. Kiekvienas dainavęs kitame lietuviškame chore. Visi tik kelis žiemos mėnesius tegyvena Floridoje. Bet visus juos į vieną junginį riša lietuviškos dainos meilė, kuri taip ryškiai yra juntama, kai tenka proga jų dainos pasiklausyti. Per tokį trumpą laiką įtemptai dirbdami, jie gražiai susidainavo, tarpusavyje susiderino ir sugebėjo parengti palyginamai išbaigtą ištiso koncerto programą.

Šis naujas dainos vienetas vasario mėn. 22 d. atvyko į kaimyninį Daytona Beach ir pasigėrėtinai praturtino vasario 16 d. minėjimo — Tautos šventės iškilmingą prisiminimą. Vietos šventovėje pamaldų metu, kurias atnašavo kun. K. Ruibys, vienetas pagiedojo kelias religines giesmes. O pačiame minėjime, kuris įvyko tos pačios paraijos salėje, atliko pilną lietuviškų dainų koncertą.

Pasiklausius šio koncerto, tenka tik nustebti, kad per tokį trumpą laiką muz. A. Mateikai pavyko taip tobulai parengti dainininkus ir paruošti tokį platų ir įvairų dainų rinkinį. Šio vieneto meninis lygis yra tikrai vertas dėmesio ir gali drąsiai lygintis su daugeliu kitų, mums jau iš seniau žinomų, panašios apimtys meno ansamblių. Gaila, kad jis yra laikino pobūdžio ir neužilgo išsivažinėti kas kur sau.

Minėjimo dalyviai, kurių ši sykį susirinko apie šimtą, pakilia nuotaiką palydėjo kiekvieną dainą ir pabaigoje dar išreikalavo kelis pakartojimus.

Koncerto įtarpose aktorė D. Mackialienė dailaus žodžio programos dalyje paskaitė kelis šiai dienai pritaikintus eilėraščius.

Trumpą kalbą iškilnėse kalbėjo, neseniai iš Los Angeles sugrįžęs, kur kalbėjo Vasario 16 minėjime, Vliko valdybos narys Jonas Daugėla. Programai vadovavo vietos lietuvių klubo pirmininkas Jonas Lepėška.

Minėjimas praėjo pakilioje nuotaikoje ir buvo užbaigtas bendromis vaišėmis, kurias parengė klubo darbušios ponios.

Vaišių metu buvo pagerbta klubo narė Dalila Mackialienė. Ji kaip tik šiomis dienomis laimėjo Los Angeles dramos sambūrio paskelbtą dramos veikalų konkursą. Iki šiol lietuviškame kultūriniame gyvenime D. Mackialienė yra pasireiškusios aktorės ir išskirtinų sugebėjimų režisorės talentais. O šiuo metu savo kūrybinius sugebėjimus ji pabandė ir dramaturgijoje.

(dg)

CAPE COD

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Vasario šešioliktosios minėjimas šiemet įvyko vasario 27 d. su pamaldomis bažnyčioje per kurias kun. Perry labai įspūdingai paminėjo Lietuvos kovas dėl nepriklausomybės ir laisvės ir tikybės priespaudą. Jis prašė visų melstis už Lietuvos išlaisvinimą.

Po pamaldų bažnyčios salėje įvyko minėjimas. Pirmininkas V. Židžiūnas atidarė minėjimą ir kadangi neturime lietuvių kunigo, tai pirmininkas paskaitė gražią invokacinę maldą ir visi atsistojo ir tylos susikaupimo minute pagerbė visus išvežtuosius, žuvusius ir dabar dar priespaudą

kenčiančius svetūs ir pavergtoje tėvynėje.

Inž. R. Kuolas buvo pagrindinis kalbėtojas ir savo gražiai paruoštoje kalboje pradžioje trumpai kalbėjo angliškai ir vėliau lietuviškai išskeldamas, ne tik praities, bet dar daugiau ateities reikalus ir gaires bei įvairias galimybes geriau išlaikyti lietuviybę — leisti vaikučius į lietuviškas mokyklas, pritraukti daugiau jaunimo ir duoti jiems daugiau vadovaujamų pareigų.

Po to dr. R. Shakalis perskaitė rezoliuciją, kuri visų plovimu buvo priimta ir išsiųsta Prezidentui, Valstybės sekretoriui, senatoriams ir kongresmanui.

Inž. E. Meilus, jr. meniškai perdavė — padėklamavo jo paties ir L. Jakubausko paruoštą pyne apie Vasario 16 reikšmę.

Trys sesutės Aida, Žara ir Laisvyda Janulaitytės kiekviena padėklamavo po vieną eilėraščių.

Minėjimas baigtas sugiedant Amerikos ir Lietuvos himnus.

Iždininkė J. Jansonienė pranešė, kad Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta virš \$1200.

Po susirinkimo prie kavutės ir skanių pyragų dar buvo praleista malonaus laiko besidalinant išpūdziais.

(jed)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mirus

A. A.

ONAI CHELEDINIENEI,

jos vyrui ALT S-gos Philadelphijos skyriaus garbės nariui KAZIMIERUI CHELEDINUI, sūnui JURGIUI, dukroms RUTH ir CAROL su šeimomis, nuoširdžią užuojautą reiškia jų skausmo valandoje, drauge dalinasi jų skausmu ir liūdi

ALT S-gos Philadelphijos
Skyrius

Motiniai

A. A.

OLGAI KREMERIENEI

mirus, mūsų mielą draugą ALBERTĄ KREMERĮ, jo žmoną BRONĘ, brolių OSKARĄ ir ALBERTO ir BRONĖS dukras ir jų šeimas giliai užjaučia ir kartu liūdi

Elena ir Adolfas Švažai

A. A.

DR. VACLOVUI ČEKUI

mirus, jo žmoną EMILIJĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

ALT S-gos St. Louis
Skyrius

PADĖKA

1983 m. sausio 6 d. Miltono ligoninėje, Mass. JAV mirė mano brangus tėvas, sausio 12 d. Chicagoje, Šv. Kazimiero kapinėse palaidotas

A. + A.

KOMP. JULIUS GAIDELIS.

Dėkojame visiems už tėvelio lankymą ligoninėje, namuose, už dalyvavimą laidotuvėse Brocktone, gedulingose Mišiose, už maldas, aukas ir užuojautas asmeniškai ir per spaudą

Brocktone laidojimo koplyčioje už jautrias kalbas atsisveikinimo: Vyt. Eikinui, Elenai Vasyliūnienei, Stasiui Liepai, Vaclo. Senutai, Algirdui Budreckiui, Juozui Stašaičiui; Martyno Jankaus šauliams ir Bostono Vyrų Sekstetui už budėjimą garbės sargyboje; Sekstetui už karsto nešimą ir kartu su solistais Marytei Bizinkauskaitei ir Benediktui Povilaičiui už jautrų giedojimą; Vyteniui Vasyliūnui ir Marytei Crowley už vargonavimą. Gili padėka Šv. Kazimiero parapijos chorui už giedojimą ir paruošimą šermenų vaišių; klebonui kun. Petriui Šakaliui už paskutinį vargonininkui religinį patarnavimą ir su šešiais kunigais gedulo Mišių atnašavimą. Ypatinga padėka klebonui už suteiktas sąlygas Tėveliui muzikos kūrybai.

Chicagoje kun. Jonui Borevičiui už atsisveikinimo organizavimą, A. Budreckui, M. Valiukėnui, Vyt. Jasinevičiui, Jean Vance, Anatolijui Kairiui ir jų organizacijoms už atsisveikinimo kalbas; Vytauto Didžiojo kuopos šauliams už budėjimą prie karsto ir karsto nunešimą į paskutinę poilsio vietą; Lietuvių operos chorui ir Dainavos ansambliui už įspūdingą giedojimą.

Asmeninė sūnaus padėka už a. a. tėveliui ir man, atvykus iš Australijos už visokeriopą pagalbą: Adolfui Ščiukai ir šeimai, Ant. Šeduikiui, J. Baškauskui, St. Gofensienei, Milukams, Grybauskams, S. Bumilaitei, E. Ribokienei, I. Breddo ir D. Augienei.

Dėkoju visiems, kurie mums suteikė pagalbą, užuojautą, bet nepajėgiu visų atsiminti ir čia išvardinti. Dėkoju už gausias Mišių aukas ir a. a. tėvelio įamžinimui, Balfui aukas.

SŪNUS GARSAS,
ANŪKĖS JŪRA IR VILJA,
MARTI BIRUTĖ,
AUSTRALIJOJ